

N:o 7.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 1 juni 1908.
— — — — Andra Kammaren den 1 — —

*Riksdagens skrifvelse till Konungen angående regleringen af
utgifterna under riksstatens sjunde hufvudtitel, inne-
fattande anslagen till finansdepartementet.*

(Statsutskottets utlåtanden n:ris 8, 12, 98, 99, 115, 116, 120, 165, 173 och
193 samt memorial n:o 189).

Till Konungen.

I afseende å regleringen af utgifterna under riksstatens sjunde hufvudtitel, innefattande anslagen till finansdepartementet, får Riksdagen för Eders Kungl. Maj:t anmäla följande beslut.

Ordinarie anslag.

Finansdepartementets afdelning af Kungl. Maj:ts kansli.

1:o) I den till Riksdagen den 14 januari 1908 afåtna propositionen angående statsverkets tillstånd och behof har Eders Kungl. Maj:t
Bih. till Riksd. Prot. 1908. 10 Saml. 1 Afd. 1 Band. 7 Häft. (N:o 7.) 1

i punkten 1 under sjunde hufvudtiteln föreslagit Riksdagen att höja det i staten för finansdepartementets afdelning af Eders Kungl. Maj:ts kansli upptagna arfvode för departementets expeditionschef från 7,500 kronor till 9,600 kronor, däraf 3,000 kronor skola anses motsvara tjänstgöringspenningar; och skulle, vid bifall härtill, det för nämnda afdelning af Eders Kungl. Maj:ts kansli uppförda anslag i dess helhet komma att höjas från 68,800 kronor till 70,900 kronor.

Med hänvisning till hvad Riksdagen under punkt 3:o) i sin denna dag aflåtna skrifvelse angående regleringen af utgifterna under riksstatsens sjätte hufvudtitel anført beträffande löneförhöjning åt expeditionschefen i civildepartementet, får Riksdagen anmäla att Riksdagen höjt det i staten för finansdepartementets afdelning af Eders Kungl. Maj:ts kansli upptagna arfvode för departementets expeditionschef från 7,500 kronor med 1,500 kronor till 9,000 kronor, däraf 3,000 kronor skola anses motsvara tjänstgöringspenningar.

På grund häraf har det för nämnda afdelning af Eders Kungl. Maj:ts kansli uppförda anslag i dess helhet höjts från 68,800 kronor till 70,300 kronor.

Kammarkollegium.

2:o) Uti en den 13 mars innevarande år till Riksdagen aflåten proposition (n:o 101) har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande af bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver finansärenden för samma dag, föreslagit Riksdagen, att

dels i 1909 års riksstat uppföra det i nu gällande riksstat för kammarkollegium uppförda ordinarie anslag med oförändradt belopp, eller 122,100 kronor;

dels besluta, att, under förutsättning att en särskild högsta domstol för pröfning af administrativa besvärsmål under nästkommande år blefve inrättad och under loppet af samma år trädde i verksamhet,

ej mindre följande aflöningsstat för kammarkollegium skulle från den dag under nämnda år, som Eders Kungl. Maj:t bestämde, äga tillämpning:

	Kronor				
	Lön	Tjänstgöringspenningar	Orts-tillägg	Summa	
1 president	7,500	3,500	1,000	12,000	
1 kammarråd	5,000	2,500	600	8,100	} Efter 5 år kan lönen höjas med 600 kronor.
3 d:o	15,000	7,500	1,800	24,300	
1 advokatfiskal	3,600	1,800	400	5,800	} Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor och efter 10 år med ytterligare 500 kronor.
1 arkivarie	3,600	1,800	400	5,800	
1 tjänsteman i första lönegraden (notarie)	2,200	1,500	300	4,000	} Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor, efter 10 år med ytterligare 500 kronor och efter 15 år med än ytterligare 500 kronor.
7 d:o, (notarier, registrator, aktuarie) ..	15,400	10,500	2,100	28,000	
1 förste vaktmästare ..	900	450	150	1,500	} Efter 5 år kan lönen höjas med 100 kronor.
1 vaktmästare	700	350	150	1,200	
3 d:o	2,100	1,050	450	3,600	
Anslag till vikariatsersättning, renskrifnings- och tryckningskostnad, arfvoden åt amanuenser och flitpenningar	—	—	—	23,300	
	—	—	—	117,600	

Anm. Därest vaktmästare i sådan egenskap åtnjuter fri bostad samt bränsle, skall, så länge denna förmån kvarstår, ortstillägg ej till honom utgå äfvensom å lönen afdragas 100 kronor årligen.

än äfven följande villkor och bestämmelser för åtnjutande af de i nämnda stat upptagna aflöningsförmåner lända till efter rättelse, nämligen:

att innehafvare af ordinarie befattning i kammarkollegium skall vara underkastad den vidsträcktare tjänstgöringsskyldighet eller jämkning i åligganden, som vid en möjligen inträdande förändrad organisation af ämbetsverket eller dess särskilda afdelningar eller eljest i allmänhet kan varda stadgad, samt i sådant hänseende, äfvensom därest ämbetsverkets ställning inom statsförvaltningen så förändras, att det samma ej längre kan såsom själfständigt ämbetsverk anses, eller därest

vissa ifrågavarande ämbetsverk tillhörande göromål öfverflyttas till annat ämbetsverk, vara pliktig att, med bibehållande af den tjänstegrad och den aflöning han innehar, efter ny eller förändrad arbetsordning sköta de med befattningen förenade göromål eller, efter Eders Kungl. Maj:ts förordnande, tjänstgöra i det verk, till hvilket göromålen öfverlämnas;

att med ordinarie befattning i kammarkollegium icke må förenas annan tjänst å rikets, Riksdagens eller kommuns stat;

att med ordinarie befattning i nämnda ämbetsverk ej heller må förenas vare sig uppdrag såsom ordförande eller ledamot i styrelse för verk eller bolag, som är med Eders Kungl. Maj:ts oktroj försedt eller blifvit såsom aktiebolag registrerad, eller befattning såsom tjänsteman i sådant verk eller bolag eller annan tjänstebefattning af hvad slag som helst, så framt ej, hvad angår chef eller ledamot, Eders Kungl. Maj:ts och, hvad angår innehafvare af annan befattning, kammarkollegium, uppå därom gjord framställning, och efter pröfning, att ifrågavarande uppdrag eller tjänstebefattning ej må anses inverka hinderligt för tjänstgöringen i ämbetsverket, finner uppdraget eller befattningen kunna få tills vidare mottagas och bibehållas;

att tjänsteman i första lönegraden är skyldig att tjänstgöra å den särskilda befattning inom graden, där kammarkollegium, till befordrande af arbetets oafbrutna gång, finner honom lämplig och behöffig;

att tjänstgöringspenningar få uppbäras endast för den tid, befattnings innehafvare verkligen tjänstgjort eller åtnjutit semester, men för den tid, han eljest varit från tjänstgöring befriad, skola utgå till den, som uppehållit befattningen;

att den, som af sjukdom hindras att sin befattning förrätta, äger uppbära hela lönen jämte ortstillägget, men att den, som undfår ledighet för svag hälsas vårdande, enskilda angelägenheter, tjänstgöring hos Riksdagen, dess utskott eller revisorer eller andra särskilda uppdrag eller i behörig ordning afstänges från tjänstgöring eller eljest är lagligen förhindrad att sköta befattningen, kan förpliktas att under ledigheten utöfver sina tjänstgöringspenningar afstå så mycket af lönen eller ortstillägget, som för befattningens uppehållande erfordras eller eljest pröfvas skäligt;

att aflöning ej må utgå till tjänsteman eller betjänt för tid, hvar under han afhållit sig från tjänstgöring utan att hafva i vederbörlig ordning erhållit tjänstledighet eller kunna styrka giltigt förfall;

att, därest tjänsteman eller betjänt varder afstängd från tjänstgöring eller i häkte tagen, den del af hans aflöning, som icke af kammarkollegium pröfvas böra användas till befattningens uppehållande,

skall under tiden innehållas, såvida ej kollegium finner skäligt låta honom uppbära något däraf;

att vid sjukdomsförfall, eller när det erfordras för beredande af semester, tjänsteman af lägre grad skall vara skyldig att, om han förordnas till högre befattning i kammarkollegium, densamma, mot åtnjutande, i förstnämnda fall af de för befattningen anslagna tjänstgöringspenningar, men i senare fallet af däremot svarande belopp i stället för egna tjänstgöringspenningar, bestrida, dock ej längre än sammanlagdt tre månader under ett och samma kalenderår;

att, därest förhöjning af lönen efter viss tids fortsatt innehafvande af befattning i samma lönegrad är i staten medgifven, tidpunkten för första förhöjningen bestämmes att inträda efter fem år, under villkor att innehafvaren under mer än fyra femtedelar af den tjänstetid, som erfordras för att vinna nämnda förhöjning, med godt vitsord bestridt sin egen eller, på grund af förordnande, annan statens tjänst, eller fullgjort annat offentligt uppdrag, dock att härvid icke må föras honom till last den tid, han åtnjutit semester, och för andra förhöjningen, om sådan äger rum, efter ytterligare fem år, på samma villkor, samt för tredje förhöjningen, därest sådan kan ske, efter än ytterligare fem år, äfvenledes på samma villkor, under iakttagande, hvad hvar och en af omförmälda löneförhöjningar angår, att den högre aflöningen ej får tillträdas förr än vid början af kalenderåret näst efter det, hvarunder den stadgade tjänsteåldern blifvit uppnådd; börande löntagare därvid tillgodoräknas den tid, som före den nya aflöningsstatens trädande i kraft förflutit från hans tillträde till befattningen, vare sig på grund af fullmakt eller konstitutorial eller på grund af förordnande i följd af frågan om kammarkollegii omorganisation;

att likväl löntagare, som, då han intjänat stadgad tid för erhållande af löneförhöjning, redan uppnått den lefnads- och tjänsteålder, som berättigar honom till pension, icke må samma förhöjning tillträda;

att tjänstemännen äga årligen, när sådant utan hinder för göromålsens behöriga gång kan ske, åtnjuta semester, presidenten, kammarråden och tjänstemännen af andra lönegraden enhvar under en och en half månad samt tjänstemännen af första lönegraden enhvar under en månad;

att tjänsteman, som har sig anförtrodd uppbörd eller kontroll å uppbörd, är pliktig att å tid af året, som af presidenten bestämmes, begagna sig af semester;

att vid afgang från tjänsten till följd af afskedstagande, entledigande eller dödsfall själfva lönen äfvensom ortstillägget utgå till månadens slut;

att i fråga om skyldighet att från tjänsten afgå äfvensom i fråga om rätt till pension skall gälla hvad i särskild lag angående civila tjänstinnehafvares rätt till pension är vid tiden för den nya lönestatens ikraftträdande eller, såvidt angår innehafvare af befattning, som där-
 efter tillträdades, vid tillträdet till befattningen stadgadt; samt

att den, som tillträder den nya aflöningsstaten, skall vara skyldig underkasta sig, efter Eders Kungl. Maj:ts bestämmande, upphörande af eller minskning i extra inkomster, som kunna åtfölja tjänstebefattning eller utgå för bestyr i sammanhang därmed;

dels förklara

ej mindre, att en hvar, som med eller efter den nya lönestatens ikraftträdande tillträdde befattning i kammarkollegium, skulle vara pliktig att underkasta sig nyssberörda villkor och bestämmelser,

än äfven att de förutvarande innehafvare af befattningar i kammarkollegium, hvilka, oaktadt därtill berättigade, icke före den dag, som framdeles af Eders Kungl. Maj:t bestämdes, anmälde, att de ville underkasta sig den nya aflöningsstaten samt nämnda villkor och bestämmelser, och som icke lagligen kunde därtill förbindas, skulle varda bibehållna vid dem dittills tillkommande aflöningsförmåner äfvensom, den mån ej annat föranleddes af bestämmelserna i förenämnda lag, vid den rätt till pension, som dittills tillkommit dem;

dels besluta, att, under ofvan angifna förutsättning för den nya aflöningsstatens ikraftträdande, det med fullmakt försedda kammarråd äfvensom de ordinarie tjänstemän af första lönegraden samt vaktmästare, hvilka såsom öfvertaliga icke blefve å den nya staten uppförda, skulle samtidigt som denna trädde i tillämpning uppföras, den förstnämnde å allmänna indragningsstaten samt de öfriga med fortsatt tjänstgörings-skyldighet å öfvergångsstat och samtliga med de aflöningsförmåner, som enligt nu gällande stat för kammarkollegium tillkomme dem;

dels medgifva,

att till täckande af de utgifter, som skulle enligt den nya aflöningsstaten under nästkommande år bestridas, äfvensom till aflönande under samma år af de tjänstinnehafvare, hvilka komme att vid den nya aflöningsstatens ikraftträdande såsom öfvertaliga uppföras å öfvergångsstat, finge disponeras de å den nu gällande aflöningsstaten för kammarkollegium anvisade medel; samt

att aflönningen till det öfvertaliga, med fullmakt försedda kammarråd, som komme att vid den nya aflöningsstatens ikraftträdande uppföras å allmänna indragningsstaten, jämväl finge för nästkommande år utgå af de å den nu gällande staten för kollegium anvisade medel, i den mån desamma därtill försloge, men i öfrigt från allmänna indragningsstaten;

dels ock stadgn, att, så länge förenämnda öfvertaliga tjänstemän af första lönegraden efter den nya statens ikraftträdande kvarstode i tjänsten, för en hvar af dem skulle af de till bestridande af utgifterna enligt den nya aflöningsstaten anvisade medel besparas ett belopp, motsvarande hvad af anslaget till vikariatsersättning m. m. å samma stat beräknats eljest skola utgå till aflönande af en fast anställd amanuens jämte vikarie för honom, eller, för helt år räknadt, 2,125 kronor.

Därest, såsom departementschefen förutsätter, ett betydligt antal mål kommer att från kammarkollegium öfverflyttas dels, efter regeringsrättens inrättande, till denna domstol och dels till domänstyrelsen, torde utan tvifvel kollegiets ämbetsverksamhet, som redan genom upphörande af ärenden rörande grundskatter och till största delen äfven rörande skattefrälseräntor minskats, komma att ytterligare i väsentlig mån begränsas. Vid sådant förhållande och ehuruväl den kollegiala förvaltningsformen gifvetvis bör bibehållas beträffande vissa mål, har Riksdagen i likhet med löneregeringskommittén ansett, att kammarkollegium kan i viss mån likställas med statskontoret samt att med afseende härå kollegiets chef bör liksom chefen för statskontoret benämnas generaldirektör och erhålla samma löneförmåner som chefen för sistnämnda ämbetsverk, nämligen 7,000 kronor i lön, 3,000 kronor i tjänstgöringspenningar och 1,000 kronor i ortstillägg, eller tillsammans 11,000 kronor. Härvid bör naturligen, såsom ock löneregeringskommittén framhållit, någon rubbning i afseende å benämningen icke beträffande redan varande innehafvare af presidentämbetet ifrågakomma.

Då hvad Eders Kungl. Maj:t i öfrigt föreslagit beträffande lönestaten för kammarkollegium öfverensstämmer med hvad Riksdagen förut under denna och nästföregående riksdagar beslutat i afseende å löneregeringar för centrala ämbetsverk, anser sig Riksdagen böra ansluta sig till Eders Kungl. Maj:ts förslag.

Löneregeringskommittén hade föreslagit, att ledamöternas antal i kammarkollegium måtte bestämmas till tre. På de af departementschefen till statsrådsprotokollet anförda skäl och särskildt med hänsyn till den ökning i arbetet inom verket, som torde komma att föranledas af påkallade undersökningar med anledning af det nya jordregistrets upprättande, har Riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts förslag om bestämmande af ledamöternas antal till fyra.

De af Eders Kungl. Maj:t föreslagna villkor och bestämmelser för åtnjutande af de uti ifrågavarande stat upptagna aflöningsförmåner har Riksdagen funnit sig böra bifalla. Riksdagen har endast, på sätt vid föregående löneregeringar ägt rum, ansett, att såsom förutsättning för

Riksdagens godkännande af den föreslagna aflöningsstaten bör intagas bestämmelse om den tid, tjänsteman skall vara skyldig att vara tillstädes å ämbetsrummet.

Då Riksdagen i öfrigt icke haft något att erinra emot Eders Kungl. Maj:ts föreliggande förslag, har Riksdagen

dels i 1909 års riksstat uppfört det i nu gällande riksstat för kammarkollegium uppförda ordinarie anslag med oförändradt belopp, eller 122,100 kronor;

dels i anledning af Eders Kungl. Maj:ts förevarande proposition beslutat, att, under förutsättning att en särskild högsta domstol för pröfning af administrativa besvärsmål under nästkommande år varder inrättad och under loppet af samma år träder i verksamhet, godkänna följande aflöningsstat för kammarkollegium, nämligen:

	K r o n o r				
	Lön	Tjänstgöringspenningar	Orts-tillägg	Summa	
1 generaldirektör ...	7,000	3,000	1,000	11,000	
1 kammarråd.....	5,000	2,500	600	8,100	} Efter 5 år kan lönen höjas med 600 kronor.
3 d:o	15,000	7,500	1,800	24,300	
1 advokatfiskal.....	3,600	1,800	400	5,800	} Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor och efter 10 år med ytterligare 500 kronor.
1 arkivarie	3,600	1,800	400	5,800	
1 tjänsteman i första lönegraden (notarie)	2,200	1,500	300	4,000	} Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor, efter 10 år med ytterligare 500 kronor och efter 15 år med än ytterligare 500 kronor.
7 dito (notarier, registrator, aktuarie)	15,400	10,500	2,100	28,000	
1 förste vaktmästare	900	450	150	1,500	} Efter 5 år kan lönen höjas med 100 kronor.
1 vaktmästare	700	350	150	1,200	
3 dito	2,100	1,050	450	3,600	
Anslag till vikariatsersättning, renskrifnings- och tryckningskostnad, arfvoden åt amanuenser och flitpenningar	—	—	—	23,300	
	—	—	—	116,600	

Anm. Därest vaktmästare i sådan egenskap åtnjuter fri bostad samt bränsle, skall, så länge denna förmån kvarstår, ortstillägg ej till honom utgå äfvensom å lönen adragas 100 kronor årligen.

dels beslutat, att under ofvanstående aflöningsstat skall införas följande bestämmelse:

»Denna lönestat träder i kraft den dag under år 1909, som Kungl. Maj:t bestämmer, under förutsättning att Kungl. Maj:t dessförinnan meddelar föreskrift därom, att samtliga ordinarie tjänstemän och betjante skola, i den mån ej undantag kunna anses böra stadgas eller för särskilda fall efter pröfning medgifvas, vara å tjänsterummet tillstädes minst sex timmar hvarje söckendag»;

dels godkänt följande villkor och bestämmelser för åtnjutande af de i staten upptagna aflöningsförmåner, nämligen:

att innehafvare af ordinarie befattning i kammarkollegium skall vara underkastad den vidsträcktare tjänstgöringsskyldighet eller jämkning i åligganden, som vid en möjligen inträdande förändrad organisation af ämbetsverket eller dess särskilda afdelningar eller eljest i allmänhet kan varda stadgad, samt i sådant hänseende, äfvensom därest ämbetsverkets ställning inom statsförvaltningen så förändras, att det samma ej längre kan såsom själfständigt ämbetsverk anses, eller därest vissa ifrågavarande ämbetsverk tillhörande göromål öfverflyttas till annat ämbetsverk, vara pliktig att, med bibehållande af den tjänstegrad och den aflöning han innehar, efter ny eller förändrad arbetsordning sköta de med befattningen förenade göromål eller, efter Eders Kungl. Maj:ts förordnande, tjänstgöra i det verk, till hvilket göromålen öfverlämnas;

att med ordinarie befattning i kammarkollegium icke må förenas annan tjänst å rikets, Riksdagens eller kommuns stat;

att med ordinarie befattning i nämnda ämbetsverk ej heller må förenas vare sig uppdrag såsom ordförande eller ledamot i styrelse för verk eller bolag, som är med Eders Kungl. Maj:ts oktroj försedt eller blifvit såsom aktiebolag registrerad, eller befattning såsom tjänsteman i sådant verk eller bolag eller annan tjänstebefattning af hvad slag som helst, så framt ej, hvad angår chef eller ledamot, Eders Kungl. Maj:t och, hvad angår innehafvare af annan befattning, kammarkollegium, uppå därom gjord framställning och efter pröfning, att ifrågavarande uppdrag eller tjänstebefattning ej må anses inverka hinderligt för tjänstgöringen i ämbetsverket, finner uppdraget eller befattningen kunna få tillsvidade mottagas och bibehållas;

att tjänsteman i första lönegraden är skyldig att tjänstgöra å den särskilda befattning inom graden, där kammarkollegium, till befordrande af arbetets oafbrutna gång, finner honom lämplig och behöflig;

att tjänstgöringspenningar få uppbäras endast för den tid, befattnings innehafvare verkligen tjänstgjort eller åtnjutit semester, men för

den tid, han eljest varit från tjänstgöring befriad, skola utgå till den, som uppehållit befattningen;

att den, som af sjukdom hindras att sin befattning förrätta, äger uppbära hela lönen jämte ortstillägget, men att den, som undfår ledighet för svag hälsas vårdande, enskilda angelägenheter, tjänstgöring hos Riksdagen, dess utskott eller revisorer eller andra särskilda uppdrag eller i behörig ordning afstånges från tjänstgöring eller eljest är lagligen förhindrad att sköta befattningen, kan förpliktas att under ledigheten utöfver sina tjänstgöringspenningar afstå så mycket af lönen eller ortstillägget, som för befattningens uppehållande erfordras eller eljest pröfvas skäligt;

att aflöning ej må utgå till tjänsteman eller betjänt för tid, hvarunder han afhållit sig från tjänstgöring utan att hafva i vederbörlig ordning erhållit tjänstledighet eller kunna styrka giltigt förfall;

att, därest tjänsteman eller betjänt varder afstångd från tjänstgöring eller i häkte tagen, den del af hans aflöning, som icke af kammarkollegium pröfvas böra användas till befattningens uppehållande, skall under tiden innehållas, såvida ej kammarkollegium finner skäligt låta honom uppbära något däraf;

att vid sjukdomsförfall, eller när det erfordras för beredande af semester, tjänsteman af lägre grad skall vara skyldig att, om han förordnas till högre befattning i kammarkollegium, densamma, mot åtnjutande, i förstnämnda fall af de för befattningen anslagna tjänstgöringspenningar, men i senare fallet af däremot svarande belopp i stället för egna tjänstgöringspenningar, bestrida, dock ej längre än sammanlagdt tre månader under ett och samma kalenderår;

att, därest förhöjning af lönen efter viss tids fortsatt innehafvande af befattning i samma lönegrad är i staten medgifven, tidpunkten för första förhöjningen bestämmes att inträda efter fem år, under villkor att innehafvaren under mer än fyra femtedelar af den tjänstetid, som erfordras för att vinna nämnda förhöjning, med godt vitsord bestridt sin egen eller, på grund af förordnande, annan statens tjänst, eller fullgjort annat offentligt uppdrag, dock att härvid icke må föras honom till last den tid, han åtnjutit semester, och för andra förhöjningen, om sådan äger rum, efter ytterligare fem år, på samma villkor, samt för tredje förhöjningen, därest sådan kan ske, efter än ytterligare fem år, äfvenledes på samma villkor, under iakttagande, hvad hvar och en af omförmälda löneförhöjningar angår, att den högre aflöningen ej får tillträdas förr än vid början af kalenderåret näst efter det, hvarunder den stadgade tjänsteåldern blifvit uppnådd; börande löntagare därvid till-

godoräknas den tid, som före den nya aflöningsstatens trädande i kraft förflutit från hans tillträde till befattningen, vare sig på grund af fullmakt eller konstitutorial eller på grund af förordnande i följd af frågan om kammarkollegi omorganisation;

att likväl löntagare, som, då han intjänat stadgad tid för erhållande af löneförhöjning, redan uppnått den lefnads- och tjänsteålder, som berättigar honom till pension, icke må samma förhöjning tillträda;

att tjänstemännen äga årligen, när sådant utan hinder för göromålsens behöriga gång kan ske, åtnjuta semester, generaldirektören, kammarråden och tjänstemännen af andra lönegraden enhvar under en och en half månad samt tjänstemännen af första lönegraden enhvar under en månad;

att tjänsteman, som har sig anförtrodd uppbörd eller kontroll å uppbörd, är pliktig att å tid af året, som af generaldirektören bestämmes, begagna sig af semester;

att vid afgang från tjänsten till följd af afskedstagande, entledigande eller dödsfall själfva lönen äfvensom ortstillägget utgå till månadens slut;

att i fråga om skyldighet att från tjänsten afgå äfvensom i fråga om rätt till pension skall gälla hvad i särskild lag angående civila tjänst innehafvares rätt till pension är vid tiden för den nya lönestatens ikraftträdande eller, såvidt angår innehafvare af befattning, som därefter tillträdes, vid tillträdet till befattningen stadgadt; samt

att den, som tillträder den nya aflöningsstaten, skall vara skyldig underkasta sig, efter Eders Kungl. Maj:ts bestämmande, upphörande af eller minskning i extra inkomster, som kunna åtfölja tjänstebefattning eller utgå för bestyr i sammanhang därmed;

dels förklarar, ej mindre att en hvar, som med eller efter den nya lönestatens ikraftträdande tillträder befattning i kammarkollegium, skall vara pliktig att underkasta sig nyssberörda villkor och bestämmelser, än äfven att de förutvarande innehafvare af befattningar i kammarkollegium, hvilka, oaktadt därtill berättigade, icke före den dag, som framdeles af Eders Kungl. Maj:t bestämmes, anmäla, att de vilja underkasta sig den nya aflöningsstaten samt nämnda villkor och bestämmelser, och som icke lagligen kunna därtill förbindas, skola varda bibehållna vid dem dittills tillkommande aflöningsförmåner äfvensom, i den mån ej annat föränledes af bestämmelserna i förenämnda lag, vid den rätt till pension, som dittills tillkommit dem;

dels beslutat, att, under förut angifven förutsättning för den nya aflöningsstatens ikraftträdande, det med fullmakt försedda kammarråd äfvensom de ordinarie tjänstemän af första lönegraden samt vaktmästare,

hvilka såsom öfvertaliga icke varda å den nya staten uppförda, skola samtidigt som denna träder i tillämpning uppföras, den förstnämnde å allmänna indragningsstaten samt de öfriga med fortsatt tjänstgörings-skyldighet å öfvergångsstat och samtliga med de aflöningsförmåner, som enligt nu gällande stat för kammarkollegium tillkomma dem;

dels medgifvit, att till täckande af de utgifter, som skola enligt den nya aflöningsstaten under nästkommande år bestridas, äfvensom till aflönande under samma år af de tjänstinnehafvare, hvilka komma att vid den nya aflöningsstatens ikraftträdande såsom öfvertaliga uppföras å öfvergångsstat, må disponeras de å den nu gällande aflöningsstaten för kammarkollegium anvisade medel; och att aflönningen till det öfvertaliga, med fullmakt försedda kammarråd, som kommer att vid den nya aflöningsstatens ikraftträdande uppföras å allmänna indragningsstaten, jämväl må för nästkommande år utgå af nyssnämnda å den nu gällande staten anvisade medel, i den mån de samma därtill förslå, men i öfrigt från allmänna indragningsstaten;

dels ock stadgat, att, så länge förenämnda öfvertaliga tjänstemän af första lönegraden efter den nya statens ikraftträdande kvarstå i tjänsten, för en hvar af dem skall af de till bestridande af utgifterna enligt den nya aflöningsstaten anvisade medel besparas ett belopp, motsvarande hvad af anslaget till vikariatsersättning m. m. å samma stat beräknats eljest skola utgå till aflönande af en fast anställd amanuens jämte vikarie för honom, eller, för helt år räknadt, 2,125 kronor.

Kammarrätten.

3:o) I en den 3 april 1908 aflåten proposition, n:o 157, har Eders Kungl. Maj:t under åberopande af bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet för samma dag, föreslagit Riksdagen att

dels godkänna följande förslag till aflöningsstat för kammarrätten att tillämpas från och med år 1909:

	Kronor				Summa	
	Lön	Tjänstgöringspenningar	Arfvode	Orts-tillägg		
1 president	7,500	3,500	—	1,000	12,000	
1 kammarrättsråd	5,000	2,500	—	600	8,100	
7 d:o	35,000	17,500	—	4,200	56,700	Efter 5 år kan lönen höjas med 600 kronor.
1 revisionskommissarie	4,200	2,000	—	600	6,800	
1 d:o	4,200	2,000	—	600	6,800	Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor och efter 10 år med ytterligare 500 kronor.
1 sekreterare	3,600	1,800	—	400	5,800	
1 advokatfiskal	3,600	1,800	—	400	5,800	
1 revisor (förste revisor)	2,600	1,600	800	300	5,300	Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor, efter 10 år med ytterligare 500 kronor och efter 15 år med än ytterligare 500 kronor.
1 d:o	2,600	1,600	800	300	5,300	
1 revisor	2,600	1,600	—	300	4,500	Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor, efter 10 år med ytterligare 500 kronor och efter 15 år med än ytterligare 500 kronor.
20 d:o	52,000	32,000	—	6,000	90,000	
1 tjänsteman i 1:a lönegraden (notarie)	2,200	1,500	—	300	4,000	Efter 5 år kan lönen höjas med 100 kronor.
4 d:o, (notarier, aktuarie och registrator)	8,800	6,000	—	1,200	16,000	
1 förste vaktmästare	900	450	—	150	1,500	Efter 5 år kan lönen höjas med 100 kronor.
1 vaktmästare	700	350	—	150	1,200	
3 d:o	2,100	1,050	—	450	3,600	
Anslag till vikariatsersättning, arfvoden åt extra biträden, flitpenningar o. renskrifningskostnad	—	—	—	—	27,600	
Summa	—	—	—	—	261,000	

Anm. Därest vaktmästare i sådan egenskap åtnjuter fri bostad samt bränsle, skall, så länge denna förmån kvarstår, ortstillägg ej till honom utgå äfvensom å lönen afdragas 100 kronor årligen.

dels godkänna följande villkor och bestämmelser för åtnjutande af de i staten upptagna aflöningsförmåner, nämligen att innehafvare af ordinarie befattning i kammarrätten skall vara underkastad den vidsträcktare tjänstgöringsskyldighet eller jämkning i åligganden, som vid en möjligen inträdande förändrad organisation af ämbetsverket eller dess särskilda afdelningar eller eljest i allmänhet kan varda stadgad, samt i sådant hänseende, äfvensom därest ämbetsverkets ställning inom statsförvaltningen så förändras, att detsamma ej längre kan såsom själfständigt ämbetsverk anses, eller därest vissa ifrågasvarande ämbetsverk tillhörande göromål öfverflyttas till annat ämbetsverk, vara pliktig att, med bibehållande af den tjänstegrad och den aflöning han innehar, efter ny eller förändrad arbetsordning sköta de med be-

fattningen förenade göromål eller, efter Eders Kungl. Maj:ts förordnande, tjänstgöra i det verk, till hvilket göromålen öfverlämnas;

att med ordinarie befattning i kammarrätten icke må förenas annan tjänst å rikets, Riksdagens eller kommuns stat;

att med ordinarie befattning i nämnda ämbetsverk ej heller må förenas vare sig uppdrag såsom ordförande eller ledamot i styrelse för verk eller bolag, som är med Eders Kungl. Maj:ts oktroj försedt eller blifvit såsom aktiebolag registrerad, eller befattning såsom tjänsteman i sådant verk eller bolag eller annan tjänstebefattning af hvad slag som helst, så framt ej, hvad angår chef eller ledamot, Eders Kungl. Maj:t och, hvad angår innehafvare af annan befattning, kammarrätten, uppå därom gjord framställning och efter pröfning, att ifrågavarande uppdrag eller tjänstebefattning ej må anses inverka hinderligt för tjänstgöringen i ämbetsverket, finner uppdraget eller befattningen kunna få tillsvidare mottagas och bibehållas;

att tjänsteman i första lönegraden är skyldig att tjänstgöra å den särskilda befattning inom graden, där kammarrätten, till befordrande af arbetets oafbrutna gång, finner honom lämplig och behöflig;

att tjänstgöringspenningar få uppbäras endast för den tid, befattnings innehafvare verkligen tjänstgjort eller åtnjutit ferier eller semester, men för den tid, han eljest varit från tjänstgöring befriad, skola utgå till den, som uppehållit befattningen;

att den, som af sjukdom hindras att sin befattning förrätta, äger uppbära hela lönen jämte ortstillägget, men att den, som undfår ledighet för svag hälsas vårdande, enskilda angelägenheter, tjänstgöring hos Riksdagen, dess utskott eller revisorer eller andra särskilda uppdrag eller i behörig ordning afstänges från tjänstgöring eller eljest är lagligen förhindrad att sköta befattningen, kan förpliktas att under ledigheten utöfver sina tjänstgöringspenningar afstå så mycket af lönen eller ortstillägget, som för befattningens uppehållande erfordras eller eljest pröfvas skäligt;

att aflöning ej må utgå till tjänsteman eller betjänt för tid, hvarunder han afhållit sig från tjänstgöring utan att hafva i vederbörlig ordning erhållit tjänstledighet eller kunna styrka giltigt förfall;

att, därest tjänsteman eller betjänt varder afstängd från tjänstgöring eller i häkte tagen, den del af hans aflöning, som icke af kammarrätten pröfvas böra användas till befattningens uppehållande, skall under tiden innehållas, såvida ej kammarrätten finner skäligt låta honom uppbära något däraf;

att vid sjukdomsförfall, eller när det erfordras för beredande af semester, tjänsteman af lägre grad skall vara skyldig att, om han förordnas till högre befattning i kammarrätten, densamma, mot åtnjutande, i förstnämnda fall af de för befattningen anslagna tjänstgöringspenningar, men i senare fallet af däremot svarande belopp i stället för egna tjänstgöringspenningar, bestrida, dock ej längre än sammanlagdt tre månader under ett och samma kalenderår;

att, därest förhöjning af lönen efter viss tids fortsatt innehafvande af befattning i samma lönegrad är i staten medgifven, tidpunkten för första förhöjningen bestämmes att inträda efter fem år, under villkor att innehafvaren under mer än fyra femtedelar af den tjänstetid, som erfordras för att vinna nämnda förhöjning, med godt vitsord bestridt sin egen eller, på grund af förordnande, annan statens tjänst eller fullgjort annat offentligt uppdrag, dock att härvid icke må föras honom till last den tid, han åtnjutit ferier eller semester, och för andra förhöjningen, om sådan äger rum, efter ytterligare fem år, på samma villkor, samt för tredje förhöjningen, därest sådan kan ske, efter än ytterligare fem år, äfvenledes på samma villkor, under iakttagande, hvad hvar och en af omförmälda löneförhöjningar angår, att den högre aflöningen ej får tillräddas förr än vid början af kalenderåret näst efter det, hvarunder den stadgade tjänstaldern blifvit uppnådd; börande löntagare därvid tillgodoräknas den tid, som före den nya aflöningsstatens trädande i kraft förflutit från hans tillträde till befattningen, vare sig på grund af fullmakt eller konstitutorial eller på grund af förordnande i följd af frågan om kammarrättens omorganisation;

att likväl löntagare, som, då han intjänat stadgad tid för erhållande af löneförhöjning, redan uppnått den lefnads- och tjänstålder, som berättigar honom till pension, icke må samma förhöjning tillträda;

att tjänstemännen äga årligen åtnjuta, presidenten och kammarrättsråden ferier, en hvar under en och en half månad samt öfriga tjänstemän, när sådant utan hinder för göromålens behöriga gång kan ske, semester, revisionskommisarierna samt tjänstemännen af andra lönegraden, enhvar under en och en half månad, samt revisorerna och tjänstemännen af första lönegraden enhvar under en månad;

att tjänsteman, som har sig anförtrodd uppbörd eller kontroll å uppbörd, är pliktig att å tid af året, som af presidenten bestämmes, begagna sig af semester;

att vid afgang från tjänsten till följd af afskedstagande, entledigande eller dödsfall själfva lönen äfvensom ortstillägget utgå till månadens slut;

att i fråga om skyldighet att från tjänsten afgå äfvensom i fråga om rätt till pension skall gälla hvad i särskild lag angående civila tjänst innehafvares rätt till pension är vid tiden för den nya lönestatens ikraftträdande eller, såvidt angår innehafvare af befattning, som där-
 efter tillträdes, vid tillträdet till befattningen stadgadt; samt

att den, som tillträder den nya aflöningsstaten, skall vara skyldig underkasta sig, efter Eders Kungl. Maj:ts bestämmande, upphörande af eller minskning i extra inkomster, som kunna åtfölja tjänstebefattning eller utgå för bestyr i sammanhang därmed;

dels förklara,

ej mindre att enhvar, som med eller efter 1909 års ingång tillträder befattning i kammarrätten, skall vara pliktig att underkasta sig nu omförmälda villkor och bestämmelser;

än äfven att de förutvarande innehafvare af befattningar i kammarrätten, hvilka icke före den 1 november 1908 anmäla, att de vilja underkasta sig den nya aflöningsstaten samt nyssnämnda villkor och bestämmelser, och som icke lagligen kunna därtill förbindas, skola vardas bibehållna vid dem dittills tillkommande aflöningsförmåner äfvensom, i den mån ej annat föranledes af bestämmelserna i förenämnda lag, vid den rätt till pension, som dittills tillkommit dem;

dels ock höja det i riksstaten under sjunde hufvudtiteln uppförda ordinarie anslaget till kammarrätten från 191,900 kronor till 261,000 kronor, eller således med 69,100 kronor.

Beträffande till en början kammarrättens ämbetsverksamhet har af departementschefen till statsrådsprotokollet gjorts vissa uttalanden angående ändringar i åtskilliga afseenden i den kammarrätten för närvarande tillkommande ämbetsbefogenheten, och anser sig Riksdagen böra här något vidröra en del af de åtgärder, som i sådant hänseende af departementschefen ställts i utsikt.

Vidkommande då först den för närvarande vederbörande myndigheter åliggande skyldigheten att underställa kammarrätten beslut angående s. k. ordinarie *afskrifning* samt *afkortning* och *restitution* af kronoutskylder, böter eller andra allmänna medel, har departementschefen, i likhet med hvad af kammarrätten förordats, uttalat, att underställning af ifrågasvarande mål icke vidare må äga rum, med undantag dock för beslut om restitution af belopp, som öfverstiger 1,000 kronor, hvilka sistnämnda beslut fortfarande skulle underställas kammarrättens pröfning. Jämväl beslut om *extra ordinarie afskrifning* af persedlar, hvilka för kronan gått förlorade genom olyckshändelse eller eljest förkommit samt

af förlust å penningfordran, böra, enligt hvad af departementschefen uttalats, icke vidare underställas kammarrätten, med undantag dock för fordran, hvilkens kapitalbelopp öfverstiger 1,000 kronor.

Riksdagen har icke funnit anledning till erinran mot de af departementschefen sålunda ifrågasatta bestämmelserna.

Beträffande härefter kammarrättens befattning med de s. k. *balansmålen* har frågan om dessa måls öfverflyttning till allmän domstol varit föremål för såväl löneregleringskommitténs som justitieombudsmannens pröfning. Kommittén har emellertid uttalat, att, ehuru de skäl, som talade för en sådan anordning, syntes ganska tungt vägande, ansåge kommittén sig likväl sakna tillräcklig anledning att afgifva förslag i ämnet. Justitieombudsmannen har däremot gjort framställning till Eders Kungl. Maj:t i sådan riktning. Kammarrätten har på anförda skäl och under förutsättning af vissa närmare angifna förändringar i processförfarandet förordat, att ifrågavarande mål fortfarande måtte behandlas af ämbetsverket. Departementschefen har framhållit, att öfvervägande skäl syntes tala för att domsrätten i balansmål och sådana fiskaliska aktionsmål, som för närvarande ankomme på kammarrättens handläggning, alltjämt förbehålles detta ämbetsverk, äfvensom att ämbetsverkets advokatfiskal fortfarande blefve ensam åklagare i dessa mål; och syntes det antagligt, att, därest anordningar komme till stånd af beskaffenhet dels att påskynda balansutredningen och dels att bereda den tilltalade tillfälle att muntligen försvara sig, olägenheterna af det nu rådande domstolsförfarandet skulle i afsevärd grad föringas.

Jämväl Riksdagen har af hvad i förevarande fråga förekommit fått den uppfattning, att icke tillräckligt skäl anförts för balansmålen öfverflyttande till allmän domstol. Riksdagen vill dock framhålla *dels* anlägenheten däraf att effektiva åtgärder vidtagas för rådande af bot på den sedan länge och vid upprepade tillfällen öfverklagade långsamheten i rättsskipningen i mål af förevarande beskaffenhet, *dels ock* önskvärdheten af att den i målet åtalade skall få tillfälle till personlig inställelse inför domstolen.

I afseende å frågan, huruvida kammarrätten bör i vidare mån än för närvarande är fallet anordnas såsom sista instans för mål, som falla inom området för ämbetsverkets domsbehörighet, har af departementschefen i likhet med hvad af löneregleringskommittén och ämbetsverket föreslagits, uttalats, att *mantalskrifningsmål* och mål om ansvar enligt mantalskrifningsförfattningarne borde af kammarrätten såsom sista instans afgöras.

Häremot har Riksdagen intet att erinra.

Vidkommande *taxeringsmålen* har löneregleringskommittén föreslagit, att ämbetsverket jämväl i dessa mål skulle vara sista instans. Kammarrätten har ställt sig bestämdt afvisande emot detta förslag och departementschefen har förklarat sig icke finna den föreslagna reformen tillräddig.

Riksdagen biträder i allo hvad af departementschefen till stöd för denna hans åsikt anförts.

Hvad af Eders Kungl. Maj:t föreslagits och af departementschefen uttalats beträffande ämbetsverkets organisation och arbetssätt, har icke gifvit Riksdagen anledning till annan erinran än att, då en daglig tjänstgöringstid å tjänsterummet af minst 6 timmar för (bland andra) revisorerna lär bli föreskrifven samt med hänsyn till de förenklade arbetsmetoder, som äro ställda i utsikt att inom ämbetsverket tillämpas, antalet revisorer, som af Eders Kungl. Maj:t föreslagits till 21, synes väl högt tilltaget och torde utan olägenhet kunna minskas till 20.

Beträffande tjänstgöringstiden har departementschefen uttalat, att med hänsyn till kammarrättens egenskap att utgöra en administrativ domstol lagstadgad arbetstid å tjänsterummet icke lämpligen läte sig bestämmas för presidenten, ej heller för kammarrättsråden i vidare mån än som följde af deras skyldighet att såsom föredragande eller bisittare närvara vid ämbetsverkets sammanträden. I öfrigt borde, för den ordinarie tjänstepersonalen i kammarrätten, meddelas motsvarande bestämmelser i förevarande hänseende, som för statskontoret redan vunnit tillämpning. Så länge emellertid för kanslipersonalens behof af tjänstlokal kunde disponeras allenast ett rum inom den byggnad, däri ämbetsverket för närvarande vore inrymdt, torde svårighet tills vidare möta att låta anordningen vinna full tillämpning beträffande denna personal.

Riksdagen, som delar departementschefens åsikt därom, att lagstadgad arbetstid å tjänsterummet icke lämpligen bör bestämmas för presidenten och kammarrättsråden, anser dessutom, att jämväl revisionskommisarierna med hänsyn till arten af det dem åliggande arbetet böra vara befriade från en sådan tjänstgöringsskyldighet. Däremot torde den af departementschefen antydda hänsynen till utrymmet inom ämbetsverkets nuvarande lokaler icke behöfva ställa sig hindrande i vägen för att redan från och med nästkommande år en daglig minimiarbetstid å tjänsterummet af 6 timmar i likhet med hvad för statskontoret och arméförvaltningen är gällande, fastställes för öfrige tjänstemän samt vaktbetjante. Riksdagen anser alltså, att enahanda villkor, som bestämts för sistnämnda ämbetsverk i afseende å den dagliga arbetstiden, böra

uppställas jämväl för kammarrättens tjänstemän och betjante med här ofvan angifna undantag.

De af Eders Kungl. Maj:t föreslagna aflöningarne jämte de för dessas åtnjutande ifrågasatta villkor och bestämmelser hafva ej gifvit Riksdagen anledning till erinran.

Hvad i öfriga, här ofvan ej vidrörda delar af Eders Kungl. Maj:t föreslagits eller af departementschefen uttalats, har Riksdagen jämväl ansett sig böra lämna utan anmärkning.

På grund af hvad sålunda anförts, har Riksdagen

dels godkänt följande aflöningsstat för kammarrätten att tillämpas från och med år 1909:

	Kronor					
	Lön	Tjänstgöringspenningar	Arfvode	Orts-tillägg	Summa	
1 president.....	7,500	3,500	—	1,000	12,000	
1 kammarrättsråd.....	5,000	2,500	—	600	8,100	
7 d:o	35,000	17,500	—	4,200	56,700	} Efter 5 år kan lönen höjas med 600 kronor.
1 revisionskommissarie....	4,200	2,000	—	600	6,800	
1 d:o	4,200	2,000	—	600	6,800	} Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor och efter 10 år med ytterligare 500 kronor.
1 sekreterare	3,600	1,800	—	400	5,800	
1 advokatfiskal	3,600	1,800	—	400	5,800	
1 revisor (förste revisor)	2,600	1,600	800	300	5,300	} Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor, efter 10 år med ytterligare 500 kronor och efter 15 år med än ytterligare 500 kronor.
1 d:o	2,600	1,600	800	300	5,300	
1 revisor	2,600	1,600	—	300	4,500	} Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor, efter 10 år med ytterligare 500 kronor och efter 15 år med än ytterligare 500 kronor.
19 d:o	49,400	30,400	—	5,700	85,500	
1 tjänsteman i 1:a lönegraden (notarie)	2,200	1,500	—	300	4,000	
4 d:o (notarier, aktuarie och registrator).....	8,800	6,000	—	1,200	16,000	} Efter 5 år kan lönen höjas med 100 kronor.
1 förste vaktmästare	900	450	—	150	1,500	
1 vaktmästare	700	350	—	150	1,200	
3 d:o	2,100	1,050	—	450	3,600	
Anslag till vikariatsersättning, arfvoden åt extra biträden, flitpenningar o. renskrifningskostnad	—	—	—	—	27,600	
Summa	—	—	—	—	256,500	

Anm. Därest vaktmästare i sådan egenskap åtnjuter fri bostad samt bränsle, skall, så länge denna förmån kvarstår, ortstillägg ej till honom utgå äfvensom å lönen afdragas 100 kronor årligen.

dels beslutat, att under ofvanstående aflöningsstat skall införas följande bestämmelse:

»Denna lönestat träder i kraft den 1 januari 1909 under förutsättning att Kungl. Maj:t dessförinnan meddelar föreskrift därom att samtliga ordinarie tjänstemän och betjante med undantag af presidenten, kammarrättsråden och revisionskommisarierna, skola, i den mån ej undantag kunna anses böra stadgas eller för särskilda fall efter pröfning medgifvas, vara å tjänsterummet tillstädes minst 6 timmar hvarje söckendag»;

dels godkänt följande villkor och bestämmelser för åtnjutande af de i staten upptagna aflöningsförmåner, nämligen

att innehafvare af ordinarie befattning i kammarrätten skall vara underkastad den vidsträcktare tjänstgöringsskyldighet eller jämkning i åligganden, som vid en möjligen inträdande förändrad organisation af ämbetsverket eller dess särskilda afdelningar eller eljest i allmänhet kan varda stadgad, samt i sådant hänseende, äfvensom därest ämbetsverkets ställning inom statsförvaltningen så förändras, att detsamma ej längre kan såsom själfständigt ämbetsverk anses, eller därest vissa ifrågavarande ämbetsverk tillhörande göromål öfverflyttas till annat ämbetsverk, vara pliktig att, med bibehållande af den tjänstegrad och den aflöning han innehar, efter ny eller förändrad arbetsordning sköta de med befattningen förenade göromål eller, efter Eders Kungl. Maj:ts förordnande, tjänstgöra i det verk, till hvilket göromålen öfverlämnas;

att med ordinarie befattning i kammarrätten icke må förenas annan tjänst å rikets, Riksdagens eller kommuns stat;

att med ordinarie befattning i nämnda ämbetsverk ej heller må förenas vare sig uppdrag såsom ordförande eller ledamot i styrelse för verk eller bolag, som är med Eders Kungl. Maj:ts oktroj försedt eller blifvit såsom aktiebolag registrerad, eller befattning såsom tjänsteman i sådant verk eller bolag eller annau tjänstebefattning af hvad slag som helst, så framt ej, hvad angår chef eller ledamot, Eders Kungl. Maj:t och, hvad angår innehafvare af annan befattning, kammarrätten, uppå därom gjord framställning och efter pröfning, att ifrågavarande uppdrag eller tjänstebefattning ej må anses inverka hinderligt för tjänstgöringen i ämbetsverket, finner uppdraget eller befattningen kunna få tills vidare mottagas och bibehållas;

att tjänsteman i första lönegraden är skyldig att tjänstgöra å den särskilda befattning inom graden, där kammarrätten, till befordrande af arbetets oafbrutna gång, finner honom lämplig och behöflig;

att tjänstgöringspenningar få uppbäras endast för den tid, befattningssinnehafvare verkligen tjänstgjort eller åtnjutit ferier eller semester,

men för den tid, han eljest varit från tjänstgöring befriad, skola utgå till den, som uppehållit befattningen;

att den, som af sjukdom hindras att sin befattning förrätta, äger uppbära hela lönen jämte ortstillägget, men att den, som undfår ledighet för svag hälsas vårdande, enskilda angelägenheter, tjänstgöring hos Riksdagen, dess utskott eller revisorer eller andra särskilda uppdrag eller i behörig ordning afstänges från tjänstgöring eller eljest är lagligen förhindrad att sköta befattningen, kan förpliktas att under ledigheten utöfver sina tjänstgöringspenningar afstå så mycket af lönen eller ortstillägget, som för befattningens uppehållande erfordras eller eljest pröfvas skäligt;

att aflöning ej må utgå till tjänsteman eller betjänt för tid, hvarunder han afhållit sig från tjänstgöring utan att hafva i vederbörlig ordning erhållit tjänstledighet eller kunna styrka giltigt förfall;

att, därest tjänsteman eller betjänt varder afstängd från tjänstgöring eller i häkte tagen, den del af hans aflöning, som icke af kammarrätten pröfvas böra användas till befattningens uppehållande, skall under tiden innehållas, såvida ej kammarrätten finner skäligt låta honom uppbära något däraf;

att vid sjukdomsförfall, eller när det erfordras för beredande af semester, tjänsteman af lägre grad skall vara skyldig att, om han förordnas till högre befattning i kammarrätten, densamma, mot åtnjutande i förstnämnda fall af de för befattningen anslagna tjänstgöringspenningar, men i senare fallet af däremot svarande belopp i stället för egna tjänstgöringspenningar, bestrida, dock ej längre än sammanlagdt tre månader under ett och samma kalenderår;

att, därest förhöjning af lönen efter viss tids fortsatt innehafvande af befattning i samma lönegrad är i staten medgifven, tidpunkten för första förhöjningen bestämmes att inträda efter fem år, under villkor att innehafvaren under mer än fyra femtedelar af den tjänstetid, som erfordras för att vinna nämnda förhöjning, med godt vitsord bestridt sin egen eller, på grund af förordnande, annan statens tjänst eller fullgjort annat offentligt uppdrag, dock att härvid icke må föras honom till last den tid, han åtnjutit ferier eller semester, och för andra förhöjningen, om sådan äger rum, efter ytterligare fem år, på samma villkor, samt för tredje förhöjningen, därest sådan kan ske, efter än ytterligare fem år, äfvenledes på samma villkor, under iakttagande, hvad hvar och en af omförmälda löneförhöjningar angår, att den högre aflöningen ej får tillträdas förr än vid början af kalenderåret näst efter det, hvarunder den stadgade tjänstaldern blifvit uppnådd; börande

löntagare därvid tillgodoräknas den tid, som före den nya aflöningsstatens trädande i kraft förflutit från hans tillträde till befattningen, vare sig på grund af fullmakt eller konstitutorial eller på grund af förordnande i följd af frågan om kammarrättens omorganisation;

att likväl lönetagare, som, då han intjänat stadgad tid för erhållande af löneförhöjning, redan uppnått den lefnads- och tjänstålder, som berättigar honom till pension, icke må samma förhöjning tillträda;

att tjänstemännen äga årligen åtnjuta, presidenten och kammarrättsråden ferier enhvar under en och en half månad, samt öfriga tjänstemän, när sådant utan hinder för göromålens behöriga gång kan ske, semester, revisionskommisarierna och tjänstemännen af andra lönegraden enhvar under en och en half månad samt revisorerna och tjänstemännen af första lönegraden enhvar under en månad;

att tjänsteman, som har sig anförtrodd uppbörd eller kontroll å uppbörd, är pliktig att å tid af året, som af presidenten bestämmes, begagna sig af semester;

att vid afgang från tjänsten till följd af afskedstagande, entledigande eller dödsfall själfva lönen äfvensom ortstillägget utgå till månadens slut;

att i fråga om skyldighet att från tjänsten afgå äfvensom i fråga om rätt till pension skall gälla hvad i särskild lag angående civila tjänst innehafvares rätt till pension är vid tiden för den nya lönestatens ikraftträdande eller, såvidt angår innehafvare af befattning, som därefter tillträdes, vid tillträdet till befattningen stadgadt; samt

att den, som tillträder den nya aflöningsstaten, skall vara skyldig underkasta sig, efter Eders Kungl. Maj:ts bestämmande, upphörande af eller minskning i extra inkomster, som kunna åtfölja tjänstebefattning eller utgå för bestyr i sammanhang därmed;

dels förklarar, ej mindre att enhvar, som med eller efter 1909 års ingång tillträder befattning i kammarrätten, skall vara pliktig att underkasta sig nu omförmälda villkor och bestämmelser, än äfven att de förutvarande innehafvare af befattningar i kammarrätten, hvilka icke före den 1 november 1908 anmäla, att de vilja underkasta sig den nya aflöningsstaten samt nyssnämnda villkor och bestämmelser, och som icke lagligen kunna därtill förbindas, skola varda bibehållna vid dem dittills tillkommande aflöningsförmåner äfvensom, i den mån annat ej föranledes af bestämmelserna i förenämnda lag, vid den rätt till pension, som dittills tillkommit dem;

dels ock höjt det i riksstaten under sjunde hufvudtiteln uppförda ordinarie anslaget till kammarrätten från 191,900 kronor till 256,500 kronor, eller således med 64,600 kronor.

Tullverket.

4:o Vidare har Eders Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen dels att, med godkännande af de enligt statsrådsprotokollet öfver finansärenden den 13 januari 1908 tillstyrkta ändringar i tullverkets stater, för år 1909 bestämma anslaget för tullverket till ett mot staternas slutsumma svarande belopp af 4,372,700 kronor, att såsom förslagsanslag utgå direkt af tullmedlen, hvarigenom nämnda anslagstitel, i nu gällande riksstat upptagen till 4,146,100 kronor, komme att höjas med 226,600 kronor, dels ock att medgifva

ej mindre att, i afvaktan på definitiv reglering af kustbevakningen i Stockholms skärgård, tills vidare under år 1909, så länge den nuvarande kontrollören vid tullbevakningsinspektionen i Stockholm kvarstår i tjänsten, till aflöning åt honom må, utöfver det å indragningsstaten för honom uppförda lönebelopp, af tullmedlen disponeras ett belopp, motsvarande tjänstgöringspenningarna vid tjänsten enligt 1904 års aflönings- och ålderstilläggsstater;

än äfven att de belopp, som enligt aflöningsstaten för lokaltullförvaltningen samt kust- och gränsbevakningen äro afsedda för aflöning af betjante vid kustbevakningen, må, i den mån af dem innehafda befattningar under innevarande år varda lediga och med afseende å förändrade anordningar vid bevakningen befinnas kunna utan olägenhet indragas, disponeras till jakt- och båtlega under samma år för sådana af kustbevakningen använda tjänstefarkoster, i hvilka anbragts för deras framdrifvande afsedda motorer.

Af den i ärendet lämnade utredning inhämtas, att enligt Eders Kungl. Maj:ts förslag tullverkets ordinarie utgiftsstaten för år 1909 skulle komma att utvisa följande slutsummor:

aflöningsstaten	kronor 3,319,950: —
ålderstilläggsstaten	” 250,000: —
öfvergångsaflöningsstaten	” 700: —
indragningsstaten	” 7,880: —
pensionsstaten för afskedade tjänstemän och betjante	” 300,000: —
pensionsstaterna för afidna tjänstemäns och betjantes efterlämnade änkor och barn (däraf 10,000 kronor bestämdt anslag)	” 35,000: —
omkostnadsstaten	” 459,170: —

Summa kronor 4,372,700: —

och anser sig Riksdagen böra i detta sammanhang erinra, dels att 1907 års Riksdag å extra stat för innevarande år beviljat till förstärkning af arbetskrafterna hos generaltullstyrelsen ett anslag af 14,000 kronor samt för bestridande af kostnaderna för en tullbehandlings- och upplysningsbyrå inom styrelsen ett anslag af 36,750 kronor, däraf voro afsedda för år 1907 12,250 kronor och för år 1908 24,500 kronor, dels ock att Eders Kungl. Maj:t uti statsverkspropositionen i punkterna 10, 11 och 12 under förevarande hufvudtitel föreslagit Riksdagen att jämväl för år 1909 för berörda ändamål anvisa motsvarande belopp, tillhopa 38,500 kronor, i anledning af hvilka framställningar Riksdagen fattat de beslut, som under punkterna 12 och 13 här nedan omförmälas.

Ofvan angifna ökning i staternas slutsumma har uppkommit på följande sätt:

Aflöningsstaten har, på sätt här nedan angifves, ökats med	kronor	208,800: —	
Omkostnadsstaten har, för öfvergång till motordrift för kustbevakningens farkoster, ökats med	„	20,000: —	228,800: —
Öfvergångsstaten har genom fyra å den samma uppförda personers afgang minskats med	kronor	1,400: —	
Indragningsstaten har genom en å den samma uppförd persons död minskats med	„	800: —	2,200: —
			Återstå kronor 226,600: —.

Nyssnämnda ökning i aflöningsstaten skulle uppkomma därigenom, att å tullverkets för lokalförvaltningen samt kust- och gränsbevakningen gällande aflöningsstat skulle uppföras följande nya tjänstemän och be-
tjänte, nämligen:

dels en kontrollör i tredje lönegraden (förste kontrollör) eller med lön 3,000 kronor, tjänstgöringspenningar 1,200 kronor och rätt till två ålders- tillägg å tillsammans 1,000 kronor	kronor	4,200: —
dels sexton kontrollörer i andra lönegraden, däraf en kontrollör och uppbörds-kassör, eller med lön 2,700 kronor, tjänstgöringspenningar 1,000 kronor och rätt till två ålderstillägg å tillhopa 1,000 kronor	„	59,200: —
dels tjugutvå kammarskrifvare i tredje lönegraden	Transport kronor	63,400: —

	Transport kronor	63,400: —
	eller med lön 1,800 kronor, tjänstgöringspenningar 800 kronor och rätt till två ålderstillägg å tillhopa 1,000 kronor	„ 57,200: —
<i>dels</i> fyra kammarskrifvare i andra lönegraden eller med lön 1,800 kronor, tjänstgöringspenningar 600 kronor och rätt till två ålderstillägg å tillhopa 800 kronor	„	9,600: —
<i>dels</i> sex kammarskrifvare i första lönegraden eller med lön 1,800 kronor, tjänstgöringspenningar 400 kronor och rätt till två ålderstillägg å tillhopa 600 kronor	„	13,200: —
<i>dels</i> sex uppsyningsmän i andra lönegraden eller med lön 1,100 kronor, tjänstgöringspenningar 600 kronor och rätt till två ålderstillägg å tillhopa 300 kronor	„	10,200: —
<i>dels</i> trettiofire vaktmästare i tredje lönegraden eller med lön 900 kronor, tjänstgöringspenningar 500 kronor och rätt till två ålderstillägg å tillhopa 300 kronor	„	46,200: —
<i>dels</i> fyra vaktmästare i andra lönegraden eller med lön 800 kronor, tjänstgöringspenningar 400 kronor och rätt till två ålderstillägg å tillhopa 300 kronor	„	4,800: —
<i>dels</i> ock fyra vaktmästare i första lönegraden eller med lön 700 kronor, tjänstgöringspenningar 350 kronor och rätt till två ålderstillägg å tillhopa 200 kronor	„	4,200: —
	Summa kronor	208,800: —.

Enligt hvad det vid statsverkspropositionen fogade statsrådsprotokollet öfver finansärenden den 13 januari 1908 utvisar, skulle de föreslagna nya tjänstemännen och betjante erhålla följande placering:

vid *tullkammaren i Stockholm* fyra kammarskrifvare;

vid *packhusinspektionen i Stockholm* två kontrollörer och tio kammarskrifvare;

vid *nederlagskontoret i Stockholm* en uppsyningsman;

vid *tullbevakningsinspektionen i Stockholm* tio vaktmästare;

i *Uppsala* en vaktmästare;

vid en hvar af *tullkamrarna i Jönköping, Karlskrona, Lund, Lysekil* och *Karlstad* en kammarskrifvare;

i *Oskarshamn* en kammarskrifvare och en vaktmästare;

Bih. till Riksd. Prot. 1908. 10 Saml. 1 Afd. 1 Band. 7 Häft.

- i *Karlshamn* en kontrollör;
- vid *tullkammaren i Malmö* en kontrollör;
- vid *packhusinspektionen i Malmö* två kontrollörer, två kammar-
skrifvare och två vaktmästare;
- vid *tullbevakningsinspektionen i Malmö* en uppsyningsman och tio
vaktmästare;
- i *Landskrona* en kontrollör, en kammarsskrifvare och två vakt-
mästare;
- i *Hälsingborg* två kontrollörer;
- i *Trelleborg* en kontrollör och en kammarsskrifvare;
- i *Halmstad* en kontrollör och en uppsyningsman;
- i *Varberg* en vaktmästare;
- vid *tullkammaren i Göteborg* en förste kontrollör, en kontrollör och
två kammarsskrifvare;
- vid *uppbördskontoret i Göteborg* en kontrollör;
- vid *packhusinspektionen i Göteborg* tre kontrollörer, fyra kammar-
skrifvare och en vaktmästare;
- vid *tullbevakningsinspektionen i Göteborg* två uppsyningsmän och
tio vaktmästare;
- i *Mon* en vaktmästare;
- i *Örebro* en kammarsskrifvare;
- i *Gäfle* en uppsyningsman;
- i *Sundsvall* en kammarsskrifvare och två vaktmästare.

Beträffande inrättandet af de af Eders Kungl. Maj:t föreslagna nya tjänsterna vid tullverkets lokalförvaltning har Riksdagen, då behovet af detsamma endast lärers få anses vara en nödvändig följd af den alltjämt växande tulltrafiken, icke funnit något att erinra emot förslaget i denna del. Riksdagen har emellertid velat i likhet med åtskilliga föregående Riksdagar uttala, att Riksdagen icke ansett sig kunna ingå i närmare granskning beträffande antalet af de tjänstemän och betjante vid tullverket, som i olika grader ansetts böra å skilda orter anställas. Då Riksdagen sålunda bifaller anställandet af ett så betydande antal nya ordinarie tjänstemän och betjante, skulle det visserligen, såsom af generaltullstyrelsen och departementschefen uttalats, kunna ifrågasättas, om icke det å aflöningsstaten uppförda förslagsanslaget å 350,000 kronor till vikariatsersättning, extra biträden m. m. skulle kunna ned-sättas, men med afseende å hvad som meddelats angående redan verkställda eller påtänkta förhöjningar i dagaflöningen åt i tjänstgöring inkallade e. o. kammarsskrifvare och e. o. betjante samt i betraktande af att anslaget under åren 1906 och 1907 måst högst betydligt öfverskridas, har Riksdagen icke velat minska detsamma.

Eders Kungl. Maj:ts förslag om omkostnadsstatens höjande med 20,000 kronor för öfvergång till motordrift för kustbevakningens farkoster har Riksdagen lämnat utan erinran.

Ej heller mot hvad Eders Kungl. Maj:t i öfrigt under förevarande punkt föreslagit har Riksdagen funnit anledning till erinran.

På grund af hvad sålunda anförts, har Riksdagen

dels med godkännande af de enligt statsrådsprotokollet öfver finansärenden den 13 januari 1908 tillstyrkta ändringar i tullverkets stater för år 1909 bestämt dessa stater till följande belopp:

aflöningsstaten	kronor 3,319,950:—
ålderstilläggsstaten	” 250,000:—
öfvergångsaflöningsstaten	” 700:—
indragningsstaten	” 7,880:—
pensionsstaten för afskedade tjänstemän och betjänte	” 300,000:—
pensionsstaterna för aflidna tjänstemäns och betjäntes efterlämnade änkor och barn (däraf 10,000 kronor bestämdt anslag)	” 35,000:—
omkostnadsstaten	” 459,170:—
	<hr/>
	Summa kronor 4,372,700:—

och sålunda för år 1909 bestämt anslaget för tullverket till ett mot staternas slutsumma svarande belopp, 4,372,700 kronor, att såsom förslagsanslag utgå direkt af tullmedlen;

dels på sätt af Eders Kungl. Maj:t blifvit föreslaget medgifvit,

att, i afvaktan på definitiv reglering af kustbevakningen i Stockholms skärgård, tills vidare under år 1909, så länge den nuvarande kontrollören vid tullbevakningsinspektionen i Stockholm kvarstår i tjänsten, till aflöning åt honom må, utöfver det å indragningsstaten för honom uppförda lönebelopp, af tullmedlen disponeras ett belopp, motsvarande tjänstgöringspenningarna vid tjänsten enligt 1904 års aflönings- och ålderstilläggstater; samt

att de belopp, som enligt aflöningsstaten för lokaltullförvaltningen samt kust- och gränsbevakningen äro afsedda för aflöning af betjänte vid kustbevakningen, må, i den mån af dem innehafda befattningar under innevarande år varda lediga och med afseende å förändrade anordningar vid bevakningen befinnas kunna utan olägenhet indragas, disponeras till jakt och båtlega under samma år för sådana af kustbevakningen använda tjänstefarkoster, i hvilka anbragts för deras framdrifvande afsedda motorer.

Kommerskollegium.

5:o) Eders Kungl. Maj:t har vidare föreslagit Riksdagen medgifva, att, i stället för den i staten för kommerskollegium uppförda aflöning till en förste aktuarie för det arbetsstatistiska arbetet, må därstädes uppföras aflöning till en byråchef och föreståndare för det arbetsstatistiska arbetet m. m. med 6,400 kronor, däraf 4,400 kronor lön och 2,000 kronor tjänstgöringspenningar.

För närvarande uppehålls arbetet å kommerskollegii afdelning för arbetsstatistik af en förste aktuarie och föreståndare, en biträdande förste aktuarie, tre e. o. aktuarier och tre amanuenser jämte biträdande personal i öfrigt. Af dessa åtnjuta de båda förste aktuarierna en aflöning af 4,500 kronor hvardera, de e. o. aktuarierna 3,000 kronor hvardera och amanuenserna 1,800 kronor hvardera. Till bestridande af dessa aflöningar — förutom den till föreståndaren utgående, hvilken är uppförd å ordinarie stat, samt ett amanuensarfvode — jämte öfriga af afdelningens arbete betingade utgifter är för innevarande år på extra stat anvisadt ett belopp af 24,852 kronor. På grund af den alltjämt växande arbetsbördan för afdelningen föreslås nu af Eders Kungl. Maj:t, att föreståndaren skulle såsom byråchef uppföras med aflöning lika med kommerseråd, hvarjämte beräknas, att till aflöning åt den i öfrigt erforderliga personalen å afdelningen jämte öfriga utgifter — kostnaderna för olycksfalls- och sjukkasestatistiken oberäknade — skulle åtgå följande belopp:

arfvoden till två tjänstemän, hvardera till belopp, motsvarande aflöningen till andra gradens tjänstemän inom verket	kronor	9,000: —
arfvode till en tjänsteman till belopp, motsvarande aflöning till en första gradens tjänsteman	”	3,000: —
arfvoden till tre amanuenser å 1,800 kronor hvardera	”	5,400: —
ersättning till skrif- och räknebiträden	”	4,320: —
arfvode till en vaktmästare	”	800: —
vikariatsersättningar och gratifikationer samt ersättningar till tillfälliga biträden och extra vaktbetjäning	”	1,630: —
	transport kronor	24,150: —

	transport kronor	24,150: —
ersättning till ombud i orterna för införskaffande af primäruppgifter för den allmänna socialstatistiken	„	12,000: —
ersättning för bekommande af primäruppgifter för de särskilda specialundersökningarna	„	5,000: —
ersättning till särskilda tillkallade sakkunniga samt till författararfvoden	„	1,000: —
	kronor	42,150: —

eller i afrundadt tal 42,200 kronor.

Då emellertid de aflöningsbelopp, som hittills utgått dels såsom tilläggsarfvode till den tjänsteman, som hade att bestrida sekreterargöromålen å byrån, 1,500 kronor, dels såsom arfvode till en amanuens, 1,800 kronor, lämpligen syntes kunna tills vidare likasom hittills utgå af anslaget för befrämjande och organiserande af den offentliga arbetsförmedlingen i riket, beräknas således, efter afdrag af nyssberörda arfvodesbelopp, tillhoppa 3,300 kronor, det för ändamålet därutöfver erforderliga anslaget för år 1909 till 38,900 kronor.

Ökningen i det å sjunde hufvudtiteln uppförda extra anslaget till arbetsstatistiska undersökningar skulle således belöpa sig till 14,048 kronor.

Då det vidare syntes önskvärdt, att de organisationsförändringar och aflöningsförbättringar m. m., som genom beviljande af nämnda medel skulle möjliggöras, måtte kunna vinna tillämpning redan från midten af innevarande år, samt för detta ändamål skulle — då ett belopp, motsvarande det beräknade arfvodet, 800 kronor, till en vaktmästare å den arbetsstatistiska afdelningen för år 1908 redan ställts till kommerskollegii förfogande — erfordras ett belopp af 6,624 kronor, har Eders Kungl. Maj:t, på sätt under punkt 25 här nedan omförmäles, föreslagit Riksdagen att på extra stat bevilja, förutom ofvan omförmälda belopp, 38,900 kronor, äfven ett för innevarande år afsedt belopp af 6,624 kronor.

Med hänsyn till hvad i statsrådsprotokollet omförmäles dels angående den ifrågavarande afdelning påhvilande arbetsbördan och vikten af att det statistiska arbetet må kunna anförtros åt därtill fullt kompetenta och lämpliga personer, dels ock angående behovet af ökad anslag för bestridande af utgifter, som icke äro att hänföra till tjänstemännens aflöningar, har Riksdagen ansett sig böra bifalla förslaget i hvad det afser såväl föreståndarens uppflyttning till byråchef med aflöning lika

med kommerseråd som ock anvisande på extra stat af det för år 1909 afsedda beloppet 38,900 kronor.

Beträffande Eders Kungl. Maj:ts förslag om anvisande af ett belopp af 6,624 kronor, afsedt att möjliggöra påbörjandet af den utvidgade organisationens verksamhet redan från och med den 1 nästkommande juli, har Riksdagen ansett det i någon mån tvifvelaktigt, huruvida en sådan anordning är af behovet påkallad. Då Riksdagen emellertid inhämtat, att ett afslag å Eders Kungl. Maj:ts framställning i denna del skulle hafva till följd, att en del redan påbörjade arbeten måste tillsvidare afbrytas samt åtskilliga redan nu af brist på arbetskraft försenade arbeten ytterligare uppskjutas, har Riksdagen ansett sig böra åtminstone delvis bifalla framställningen i fråga. Riksdagen har nämligen inhämtat att de anslag, som anses oundgängligast af nöden till undvikande af nyssnämnda olägenheter äro: till en ytterligare tjänsteman i andra lönegraden 2,250 kronor, till vikariatsersättningar och gratifikationer m. m. 750 kronor samt till aflöningsförbättring åt nuvarande ombud och ersättning åt flere specialombud 1,000 kronor, tillhopa 4,000 kronor. Detta belopp har Riksdagen ansett sig böra bevilja.

Under hänvisning till sitt under punkt 25 här nedan omförmälda beslut får Riksdagen alltså anmäla, att Riksdagen medgifvit, att, i stället för den i staten för kommerskollegium uppförda aflöning till en förste aktuarie för det arbetsstatistiska arbetet, må därstädes uppföras aflöning till en byråchef och föreståndare för det arbetsstatistiska arbetet m. m. med 6,400 kronor, däraf 4,400 kronor lön och 2,000 kronor tjänstgöringspenningar.

6:o) Vidare har Eders Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att, med ändring af benämningen å det i staten för kommerskollegium uppförda ordinarie anslag till juridiskt biträde, amanuenser och andra extra biträden, grufkartekontoret, vikariatsersättningar, renskrifning m. m. därhän, att orden »juridiskt biträde» därur uteslutas, höja samma anslag, nu 30,510 kronor, med 8,390 kronor till 38,900 kronor.

Ifrågavarande anslag, nu 30,510 kronor, har, enligt hvad i omförmälda statsrådsprotokollet meddelas, under de senare åren visat sig otillräckligt, på grund hvaraf Eders Kungl. Maj:t för hvar och ett af åren 1904—1907 af tillgängliga medel anvisat erforderliga belopp för att fylla de behöf, som äro afsedda att med anslaget tillgodoses, nämligen för år 1904 3,160 kronor, för år 1905 3,000 kronor, för år 1906 2,999 kronor 67 öre och för år 1907 högst 3,700 kronor. Af anslaget har bestridts, bland annat, dels arfvoden åt de å kommerskollegii byråer

samt afdelning för näringsstatistik anställda åtta amanuenser, af hvilka en uppbär 1,600 kronor och de öfrige 1,200 kronor, dels ock arfvode åt ett juridiskt biträde med 1,000 kronor, hvilket arfvode emellertid från och med oktober 1906 på grund af vissa ärendens öfverflyttning från kollegium till utrikesdepartementet kunnat indragas. Den nu föreslagna förhöjningen i anslaget är, bland annat, afsedd dels till förbättring af amanuensarfvodena, så att ett af dessa skulle utgå med 1,800 kronor och ett hvart af de öfriga med 1,500 kronor, dels till anställande af ytterligare en amanuens med ett arfvode af likaledes 1,500 kronor, dels ock till anställande hos ämbetsverkets chef af ett särskildt arbetsbiträde med arfvode af 1,000 kronor. Fördelningen af det äskade förhöjda anslaget på de olika utgiftsrubrikerna har beräknats på följande sätt:

för kollegii byråer:

6 amanuensarfvoden, däraf ett å 1,800 kronor och fem å 1,500 kronor	kronor	9,300: —
semester- och öfriga vikariatsersättningar	”	2,450: —
grufkartekontoret	”	4,560: —
renskrifning	”	2,800: —
ersättning åt extra ordinarie tjänstemän utan fast arfvode	”	6,700: —
ersättning åt tillfälliga biträden och extra vaktbetjäning	”	1,050: —

för afdelningen för näringsstatistik:

3 amanuensarfvoden å 1,500 kr. ...	kronor	4,500: —
semesterersättningar	”	387: 50
gratifikationer	”	472: 50
1 manligt biträde	”	800: —
5 kvinnliga biträden	”	5,400: —
för särskilda statistiska uppgifter	”	450: —
		” 12,010: —
	Summa kronor	38,870: —

eller i afrundadt tal 38,900 kronor.

Under framhållande af att behovet af ökad anslag för ifrågasvarande ändamål förefunnes äfven för innevarande år, men det gifvetvis icke kunde ifrågakomma att för sådant ändamål höja det å kollegii stat uppförda ordinarie anslaget till amanuenser m. m. samt tillgängliga

medel till fyllande af anslagsbehovvet för innevarande år icke vore att påräkna, har departementschefen uttalat, att det härför erforderliga beloppet torde böra af Riksdagen begäras i form af ett särskildt extra anslag, och har Eders Kungl. Maj:t, på sätt af punkt 21 här nedan inhämtas, jämväl gjort framställning i sådant syfte.

Riksdagen, som icke funnit den föreslagna förhöjningen i de nu utgående amanuensarfvodena större än hvad af omständigheterna skäpligen må anses påkalladt samt, på grund af hvad därom i statsrådsprotokollet anförts, anser anställandet af ytterligare en amanuens hos ämbetsverket af behovvet betingadt, har alltså icke funnit anledning till anmärkning mot förslaget i denna del. Då Riksdagen däremot icke är öfvertygad om att det för ämbetsverkets chef är erforderligt att till sitt ständiga förfogande kunna påräkna särskildt arbetsbiträde, har Riksdagen icke kunnat bifalla förslaget i hvad det afser beräknande af ett belopp af 1,000 kronor för berörda ändamål. Den föreslagna förhöjningen i öfrigt liksom anvisande på extra stat af ett för innevarande år afsedt belopp, motsvarande den af Riksdagen nu medgifna anslagsförhöjningen för år 1909, har Riksdagen ansett sig böra bevilja.

Riksdagen får alltså anmäla, att Riksdagen med anledning af Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning med ändring af benämningen å det i staten för kommerskollegium uppförda ordinarie anslag till juridiskt biträde, amanuenser och andra extra biträden, grufkartekontoret, vikariatsersättningar, renskrifning m. m. därhän, att orden »juridiskt biträde» därur uteslutas, höjt samma anslag, nu 30,510 kronor, med 7,390 kronor till 37,900 kronor.

Då Riksdagens under punkt 5 här ofvan anmälda beslut innebär en förhöjning af anslaget till kommerskollegium med 1,900 kronor, har alltså hela det i 1908 års riksstat uppförda ordinarie anslaget till kommerskollegium höjts från 85,110 kronor till 94,400 kronor, eller således med 9,290 kronor.

Patent- och registreringsverket.

7:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att, med godkännande af det enligt statsrådsprotokollet öfver finansärenden den 13 januari 1908 tillstyrkta förslaget till utgiftsstat för patent- och registreringsverket för år 1909, medgifva,

att afgifterna för patent samt för registrering af varumärken äfvensom af mönster och modeller må användas till bestridande af de

utgifter, hvilka i enlighet med den godkända utgiftsstaten för patent- och registreringsverket betingas af tillämpning under år 1909 af förordningen angående patent, lagen om skydd för varumärken samt lagen om skydd för vissa mönster och modeller, samt

att afgifterna för registrering af aktiebolag, försäkringsbolag, solidariska bankbolag, föreningar för ekonomisk verksamhet samt afgifterna för andra uppgifter till aktiebolags-, försäkrings- och föreningsregistren äfvensom för anmälanden till handelsregistren må användas till bestridande af de utgifter, hvilka antingen i enlighet med nyssberörda utgiftsstat betingas af tillämpning under år 1909 af lagen om aktiebolag, lagen angående solidariska bankbolag, lagen angående bankaktiebolag och lagen om försäkringsrörelse eller ock af Eders Kungl. Maj:t finnas betingade af tillämpning under år 1909 af lagen om registrerade föreningar för ekonomisk verksamhet, lagen om handelsregister, firma och prokura tillika med lagarna om ändringar i vissa delar af sistberörda lag, lagen om handelsbolag och enkla bolag samt lagen om försäkringsrörelse.

Omförmälda förslag till utgiftsstat är af följande lydelse:

Utgiftsstat för patent- och registreringsverket för år 1909.

	K r o n o r						
	Lön.	Tjänstgöringspenningar.	Summa aflöning.				
<i>A. Aflöningar</i>							
1 öfverdirektör.....	5,000	2,000	7,000	Lönen kan efter 5 år höjas med 500 kronor.	}		
1 öfveringenjör.....	3,700	1,800	5,500				
1 öfveringenjör.....	3,700	1,800	5,500				
1 ledamot och sekreterare	3,000	1,500	4,500	Lönen kan höjas efter 5 år med 500 kronor och efter 10 år med ytterligare 500 kronor.	}		
2 ledamöter och sekreterare	6,000	3,000	9,000				
1 registrator och arkivarie	1,800	1,200	3,000				
1 notarie	1,800	1,200	3,000	Lönen kan efter 5 år höjas med 100 kronor.	}		
1 byråingenjör	1,800	1,200	3,000				
7 byråingenjörer	12,600	8,400	21,000				
1 bokhållare	1,800	1,200	3,000		}		
1 förste vaktmästare	800	300	1,100				
1 vaktmästare	500	300	800				
2 vaktmästare	1,000	600	1,600			68,000	
<i>Anm.</i> Om vaktmästare i sådan egenskap åtnjuta fri bostad, skall, så länge denna förmån kvarstår, lönen minskas med 150 kronor.							
Anslag till ålderstillägg, förslagsvis.....						11,300	79,300
<i>B. Omkostnader.</i>							
Förslagsanslag.							
Till adjungerade ledamöter, tjänstemän öfver stat, biträdande ingenjörer, amanuenser, särskildt tillkallade tekniska biträden, extra skrifbiträden, extra vaktmästare, vikariatsersättningar m. m.						98,000	
„ renskrifning och skrifmaterialier, postafgifter, hyror, bränsle, lyse, renhållning och städning samt inventariers anskaffande och underhåll m. m.						40,700	
„ böcker och tidskrifter, trycknings- och bindningskostnader, kungörelser och publikationer m. m. efter afdrag af influtna prenumerationsafgifter och dylikt						80,000	
„ återställda registreringsafgifter.....						5,600	
„ bidrag till patentunionens internationella byrå i Bern....						1,600	225,900
summa kronor						— —	305,200

Den föreslagna utgiftsstaten skiljer sig från den för ämbetsverket nu gällande stat därigenom, att dels förslagsanslaget till ålderstillägg blifvit höjdt från 10,800 kronor med 500 kronor till 11,300 kronor, dels det i staten för år 1908 upptagna förslagsanslaget till adjungerade ledamöter, tjänstemän öfver stat m. m. i enlighet med 1907 års Riksdags därom uttalade önskan blifvit uppdeladt i två särskilda anslag med de rubriker, som angifvas af ofvan intagna stat, dels ock sistnämnda båda anslag, tillhopa 138,700 kronor, upptagits med ett belopp, som med 3,900 kronor understiger motsvarande anslag i innevarande års stat 142,600 kronor. Då emellertid i sistnämnda belopp ingick hyra för år 1907 med 22,300 kronor för den af ämbetsverket förhyrda fastigheten n:o 6 i kvarteret Rännilen med adress nummer 7 vid Birger Jarlsgatan här i Stockholm, utvisar nu ifrågavarande anslag, berörda hyresbelopp oafsedt, i själfva verket en höjning af 18,400 kronor. Denna förhöjning är afsedd till följande ändamål:

till arfvode åt en adjungerad ledamot å bolagsafdelningen samt	
nödig förstärkning af den e. o. personalen i öfrigt	kronor 5,500: —
till biträde af adjungerade ledamöter	„ 4,200: —
till renskrifning samt skrif- och ritmaterialier	„ 3,000: —
till extra vaktbetjäning	„ 700: —
till ökad biträde vid klassificering af in-	
komna utländska patentskrifter	„ 5,000: —
	<hr/> Summa kronor 18,400: —

Då Riksdagen, af hvad därom i statsrådsprotokollet meddelas, funnit patent- och registreringsverkets alltjämt starkt tillväxande arbetsböda kräfva en ytterligare tillökning i dess arbetskrafter samt icke haft något att erinra mot de belopp, som för sådant ändamål föreslagits, har Riksdagen, som ej heller i öfrigt funnit anledning till anmärkning emot hvad Eders Kungl. Maj:t i förevarande ärende föreslagit,

dels godkänt ofvan intagna förslag till utgiftsstat för patent- och registreringsverket för år 1909;

dels ock medgifvit,

att afgifterna för patent samt för registrering af varumärken äfvensom af mönster och modeller må användas till bestridande af de utgifter, hvilka i enlighet med den godkända utgiftsstaten för patent- och registreringsverket betingas af tillämpning under år 1909 af förordningen angående patent, lagen om skydd för varumärken samt lagen om skydd för vissa mönster och modeller, samt

att afgifterna för registrering af aktiebolag, försäkringsbolag, solidariska bankbolag, föreningar för ekonomisk verksamhet samt afgifterna för andra uppgifter till aktiebolags-, försäkrings- och föreningsregistren äfvensom för anmälanden till handelsregistren må användas till bestridande af de utgifter, hvilka antingen i enlighet med nyssberörda utgiftsstat betingas af tillämpning under år 1909 af lagen om aktiebolag, lagen angående solidariska bankbolag, lagen angående bankaktiebolag och lagen om försäkringsrörelse eller ock af Eders Kungl. Maj:t finnas betingade af tillämpning under år 1909 af lagen om registrerade föreningar för ekonomisk verksamhet, lagen om handelsregister, firma och prokura tillika med lagarna om ändringar i vissa delar af sistberörda lag, lagen om handelsbolag och enkla bolag samt lagen om försäkringsrörelse.

Skrifmaterialier och expenser, ved m. m.

8:o) För jämnande af hufvudtitelns slutsumma har Riksdagen minskat det å sjunde hufvudtiteln uppförda förslagsanslaget till skrifmaterialier och expenser, ved m. m., nu 80,047 kronor, med 4 kronor till 80,043 kronor.

Öfriga ordinarie anslag.

9:o) Beträffande öfriga under sjunde hufvudtiteln uppförda ordinarie anslag har icke någon förändring blifvit föreslagen.

Riksdagen har för år 1909 fastställt samtliga de ordinarie anslag under sjunde hufvudtiteln, som här ofvan icke blifvit särskildt omförmälda, till samma belopp som i innevarande års riksstat.

Extra anslag.

För tillfälliga behof, hänförliga till sjunde hufvudtiteln, hafva följande anslag beviljats:

Ersättning för af statskontoret gjorda förskott.

10:o) Af statsrådsprotokollet inhämtas, att de af statskontoret förskottsvis bestridda utgifter, som tillhörde sjunde hufvudtiteln och

borde till ersättande hos Riksdagen anmälas, enligt uppgift från statskontoret vore:

till ersättning till ägare af skattefrälsehemman, hvilkas ränta icke blifvit af statsverket inlöst,	kronor	33,966: 62
” inlösen af skattefrälseräntor	”	6,823: 75
” inlösen af kronotionde	”	16,630: 25
” jämlikt kungl. brefvet den 17 juni 1893 utanordnade medel för godtgörande af utgifter till understöd af svenskt sjöfolk 5,300 kronor, samt jämlikt nådiga brefvet den 15 maj 1903 utbetalta medel för svenska sjömäns förskaffande till hemorten 32 kronor 10 öre, eller tillsammans	”	5,332: 10
” jämlikt kungl. brefvet den 17 maj 1907 utanordnade medel till gäldande af kostnad för anbringande under år 1906 af registreringsnummer å svenska fartyg	”	233: 25
” gäldande af Sveriges bidrag för tiden från och med den 1 september 1906 till och med den 31 augusti 1907 till bestridande af kostnaden för den ständiga sockerkommissionen i Brüssel	”	723: 50
” kostnader för den under den 3 oktober 1902 tillsatta löne regleringskommittén	”	31,617: 62
” kostnader för den under den 20 januari 1905 tillsatta statistiska kommittén	”	22,841: 52
” kostnader för den samma dag tillsatta kommittén för verkställande af revision af lagen angående skydd mot yrkesfara med flera författningar ...	”	8,794: 57
” kostnader för revision af förordningen angående sättet för sjöfolks på- och afmönstring m. m.	”	3,417: 22
” kostnader för den under den 21 december 1906 tillsatta kommittén för afgifvande af förslag till bestämmelser angående kontroll å fartygs sjövärdighet	”	7,827: —
” kostnader för verkställande af utredning rörande sättet för tillsättande af dispaschörer samt reglering af deras verksamhet m. m.	”	364: 20
” kostnader för uppgörande af plan för omorganisation af taxeringsmyndigheterna m. m., 6,184		
transport	kronor	138,571: 60

	transport kronor	138,571: 60.
	kronor 50 öre, samt för utarbetande af förslag till förändrade bestämmelser i gällande förordningar angående dels bevilning af fast egendom samt af inkomst, dels ock inkomstskatt, 6,812 kronor 72 öre, eller tillhopa	” 12,997: 22
till	kostnader för utredning rörande förändrade bestämmelser angående beskattning af skog	” 7,825: 02
”	kostnader för utredning i anledning af beslutade tullförhöjningar i främmande länder	” 4,226: 52
”	kostnader för den under den 22 juni 1906 tillsatta kommitté för revision af gällande tulltaxa	” 28,332: 39
”	kostnader för utredning af frågan om inrättande af frilager och frihamn	” 3,742: 30
”	kostnader för biträde vid uppgörande af förslag till bestämmelser rörande frihet från sockerskatt i vissa fall	” 212: 97
”	kostnader för utarbetande af förslag till ändrade bestämmelser rörande kontrollen vid brännvins-, socker- och maltdryckstillverkningen	” 610: —
”	kostnader för utarbetande af förslag till ny ordningsstadga för maltdrycksbryggerierna	” 383: 20
”	kostnader för verkställande af utredning rörande lagstiftningsåtgärder för lärlingsväsendets ordnande	” 1,356: 40
	Summa kronor	198,257: 62.

Med iakttagande af grundsatsen om anslags bestämmande till jämnt tal af kronor har Eders Kungl. Maj:t hos Riksdagen gjort framställning, att till gäldande af omförmälda förskott måtte å extra stat för år 1909 anvisas ett belopp af 198,258 kronor.

Riksdagen har till *ersättning för ofvanberörda, af statskontoret gjorda förskott* å extra stat för år 1909 anvisat ett belopp af 198,258 kronor.

Förstärkning af arbetskrafterna hos statskontoret.

11:o) I en den 3 april 1908 aflåten proposition, n:o 161, har Eders Kungl. Maj:t under åberopande af bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver finansärenden för samma dag föreslagit Riksdagen att, under

förutsättning att landtränteriernas bestyr med stämpelväsendet kommer att, såsom i Eders Kungl. Maj:ts proposition den 21 sistlidne februari föreslagits, till statskontoret från och med nästkommande år öfverflyttas, å extra stat under sjunde hufvudtiteln för år 1909 uppföra ett anslag af 7,000 kronor till förstärkning af arbetskrafterna inom statskontoret.

Då Riksdagen, såsom i skrifvelse denna dag angående regleringen af utgifterna under riksstatens sjätte hufvudtitel för Eders Kungl. Maj:ts anmäles, beslutit landträntmästaretjänsternas indragning samt en förutsättning för denna omorganisations genomförande är, att landtränteriernas bestyr med stämpelväsendet öfverflyttas till statskontoret, har Riksdagen, då den förstärkning i detta ämbetsverks arbetskrafter, hvartill anslag nu äskas, endast måste anses såsom en nödvändig följd af Riksdagens ofvanberörda beslut, samt Riksdagen icke haft något att erinra mot det för ändamålet begärda anslaget belopp, å extra stat för år 1909 uppfört ett anslag af 7,000 kronor till *förstärkning af arbetskrafterna inom statskontoret.*

Förstärkning af arbetskrafterna hos generaltullstyrelsen.

12:o) Eders Kungl. Maj:ts har föreslagit Riksdagen, *dels* att till bestridande af kostnaderna för uppehållande på förordnande under år 1909 af en notarietjänst å generaltullstyrelsens kanslibyrå samt af två revisorstjänster och en aktuarietjänst å styrelsens revisionsbyrå på extra stat för år 1909 anvisa ett belopp af 12,000 kronor, *dels ock* att till förstärkning af arbetskrafterna å generaltullstyrelsens kameralbyrå likaledes på extra stat för år 1909 anvisa ett belopp af 2,000 kronor.

På grund af hvad i ärendet förekommit har Riksdagen, i likhet med hvad för innevarande år ägt rum,

dels till bestridande af kostnaderna för *uppehållande på förordnande under år 1909 af en notarietjänst å generaltullstyrelsens kanslibyrå samt af två revisorstjänster och en aktuarietjänst å samma styrelses revisionsbyrå* på extra stat för år 1909 anvisat ett belopp af 12,000 kronor;

dels ock till *förstärkning af arbetskrafterna å generaltullstyrelsens kameralbyrå* å extra stat för år 1909 anvisat ett belopp af 2,000 kronor.

Generaltullstyrelsens tullbehandlings- och upplysningsbyrå.

13:o) Eders Kungl. Maj:ts har föreslagit Riksdagen att för bestridande af kostnader för generaltullstyrelsens tullbehandlings- och upplysningsbyrå på extra stat för år 1909 anvisa ett belopp af 24,500 kronor, att utgå direkt af tullmedlen.

Efter det 1907 års Riksdag med viss ändring antagit ett af Eders Kungl. Maj:t framlagdt förslag till förordning angående rätt att hos generaltullstyrelsen erhålla upplysning rörande tullbehandling af varor, afsedda att till riket införas, beviljade samma års Riksdag, på framställning af Eders Kungl. Maj:t, till bestridande af kostnaden för en tullbehandlings- och upplysningsbyrå inom generaltullstyrelsen, å extra stat för år 1908 ett anslag af 36,750 kronor, att utgå direkt af tullmedlen, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att låta förskottsvis under år 1907 däraf utanordna 12,250 kronor.

Den 31 maj 1907 utfärdade Eders Kungl. Maj:t, med godkännande af Riksdagens ändringsbeslut, omförmälda förordning, hvilken trädde i kraft den 1 juli samma år. Härjämte förklarade Eders Kungl. Maj:t, att inom generaltullstyrelsen skulle inrättas en ny byrå, hvilken under benämning tullbehandlings- och upplysningsbyrån skulle träda i verksamhet berörda den 1 juli.

Det nu begärda anslaget skall, liksom det för innevarande år beviljade, användas för bestridande af kostnaderna för aflönande af byråns personal; och då detsamma är beräknadt efter enahanda grunder, som af förra årets Riksdag pröfvats och godkänts, har Riksdagen för *bestridande af kostnader för generaltullstyrelsens tullbehandlings- och upplysningsbyrå* på extra stat för år 1909 anvisat ett belopp af 24,500 kronor att utgå direkt af tullmedlen.

Underhåll och reparationer af publika byggnader.

14:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att till underhåll och reparationer af publika byggnader på extra stat för år 1909 bevilja ett anslag af 50,000 kronor.

I fråga om dispositionen af det äskade anslaget anger utredningen i ärendet, att af anslaget är afsedt att användas 6,000 kronor till reparation af länsresidensets i Jönköping fasader och anläggning af tre yttertrappor samt 3,000 kronor till reparation af länsresidensets i Kristianstad fasader och stensättning af gården.

Med anledning af de sålunda tilltänkta byggnadsarbetena finner Riksdagen, vid det förhållande, att Riksdagen beviljat år 1906 30,500 kronor för vissa förändrings- och reparationsarbeten å länsresidenset i Kristianstad och år 1907 dels 10,500 kronor till påbyggnad, inredning och reparation af den till samma residens hörande östra flygel och dels 47,800 kronor för vissa reparations- och förändringsarbeten å läns-

residenset i Jönköping, sig böra ånyo framhålla och särskildt betona den åsikt, Riksdagen angående berörda anslag å 10,500 kronor uti sin den 31 maj 1907 till Eders Kungl. Maj:t aflåtna skrifvelse angående regleringen af utgifterna under riksstatens sjunde hufvudtitel för innevarande år uttalat därom, att det för ej mindre en byggnadsfrågas lösning på ett i möjligaste mån enkelt och billigt sätt än äfven för vinnande af en fullständig öfverblick öfver de arbeten, som måste å de olika byggnaderna vidtagas, otvifvelaktigt är önskvärdt, att, så vidt möjligt, anslag äskas i ett sammanhang för alla för en och samma byggnad erforderliga arbeten.

Under uttalande häraf får Riksdagen anmäla, att Riksdagen *till underhåll och reparationer af publika byggnader* för år 1909 å extra stat beviljat ett anslag af 50,000 kronor.

Uppförande af nytt landsstatshus i Härnösand.

15:o) Sedan 1907 års Riksdag till uppförande af nytt landsstatshus i Härnösand beviljat ett anslag af 275,000 kronor samt däraf på extra stat för år 1908 anvisat ett belopp af 100,000 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att redan under år 1907 disponera beloppet, har Eders Kungl. Maj:t nu föreslagit Riksdagen att af nämnda anslag på extra stat för år 1909 anvisa likaledes 100,000 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att redan under innevarande år disponera beloppet.

Riksdagen har till *uppförande af nytt landsstatshus i Härnösand* af förut beviljadtt anslag å 275,000 kronor på extra stat för år 1909 anvisat ett belopp af 100,000 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att redan under innevarande år disponera beloppet.

Anordnande af värmeledning inom länsresidenset och landsstatshuset i Malmö.

16:o) I en den 27 mars 1908 aflåten proposition, n:o 120, har Eders Kungl. Maj:t under åberopande af bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver finansärenden för samma dag föreslagit Riksdagen att för anordnande, i hufvudsaklig öfverensstämmelse med af öfverintendentsämbetet tillstyrkta förslag, af värmeledning inom länsresidenset och landsstatshuset i Malmö på extra stat för år 1909 anvisa ett belopp

af 19,185 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att redan under innevarande år disponera beloppet.

Riksdagen, som icke haft något att erinra emot Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning, har förty för anordnande, i hufvudsaklig öfverensstämmelse med de af öfverintendentsämbetet tillstyrkta förslag, af *värmeledning inom länsresidenset och landsstatshuset i Malmö* på extra stat för år 1909 anvisat ett belopp af 19,185 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att redan under innevarande år disponera beloppet.

Uppförande af ny bostad åt landshöfdingen i Blekinge län m. m.

17:o) I en den 24 april 1908 aflåten proposition, n:o 198, har Eders Kungl. Maj:t under åberopande af bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver finansärenden för samma dag föreslagit Riksdagen att *dels* för inköp af tomten n:o 32 i Karlskrona stads åttonde kvarter samt för uppförande å samma tomt af ny bostad åt landshöfdingen i Blekinge län äfvensom för verkställande af de i statsrådsprotokollet omförmälda arbeten å landsstatshuset i nämnda län, allt i hufvudsaklig öfverensstämmelse med af öfverintendentsämbetet rörande ifrågavarande arbeten uppgjorda ritningar och kostnadsförslag, bevilja ett anslag af 251,200 kronor, samt däraf på extra stat för år 1909 anvisa 151,200 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att redan under innevarande år disponera sistnämnda belopp;

dels ock, under förutsättning att förenämnda förslag om uppförande af ny landshöfdingbostad vinner godkännande, medgifva, att fastigheten n:is 41 och 42 i Karlskrona stads sjätte kvarter måtte få för statsverkets räkning till högsta möjliga pris och på de villkor i öfrigt, som Eders Kungl. Maj:t äger bestämma, försäljas.

På sätt i särskild skrifvelse anmäles, har Riksdagen

dels för inköp af tomten n:o 32 i Karlskrona stads åttonde kvarter samt för uppförande å samma tomt af *ny bostad åt landshöfdingen i Blekinge län* äfvensom för verkställande af de i statsrådsprotokollet öfver finansärenden den 24 april 1908 omförmälda arbeten å landsstatshuset i nämnda län, allt i hufvudsaklig öfverensstämmelse med af öfverintendentsämbetet rörande ifrågavarande arbeten uppgjorda ritningar och kostnadsförslag, beviljat ett anslag af 251,200 kronor, samt däraf på extra stat för år 1909 anvisat 151,200 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att redan under innevarande år disponera sistnämnda belopp;

dels ock medgifvit att fastigheten n:is 41 och 42 i Karlskrona stads sjätte kvarter må för statsverkets räkning till högsta möjliga pris och på de villkor i öfrigt, som Eders Kungl. Maj:t äger bestämna, försäljas.

Underhålls- och restaureringsarbeten vid Borgholms slottsruin.

18:o) Sedan 1905 års Riksdag till utförande af underhållsarbeten vid Borgholms slottsruin på extra stat beviljat ett anslag af 20,000 kronor, däraf för hvartera af åren 1906, 1907 och 1908 anvisats 5,000 kronor, har Eders Kungl. Maj:t nu föreslagit Riksdagen att af omfördä anslag å extra stat för år 1909 anvisa återstående 5,000 kronor.

Riksdagen har till utförande af *underhållsarbeten vid Borgholms slottsruin* af förut beviljad anslag å 20,000 kronor på extra stat för år 1909 anvisat återstående 5,000 kronor.

19:o) I en den 20 mars 1908 aflåten proposition, n:o 115, har Eders Kungl. Maj:t under åberopande af bifogadt utdrag af statsrådsprotokollet öfver finansärenden för samma dag föreslagit Riksdagen att för inköp för statsverkets räkning af stärbhuset efter förre tillsyningsmannen vid Borgholms slottsruin J. A. Jonsson tillhöriga, å den till kungsladugården Borgholm hörande lägenheten Slottsstugan uppförda byggnader, att användas till boställe för tillsyningsmannen vid nämnda slottsruin, på extra stat för år 1909 anvisa ett belopp af 3,000 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att redan under innevarande år disponera beloppet.

På de af departementschefen anförda skäl har Riksdagen bifallit propositionen, därvid emellertid Riksdagen ansett sig böra föreskrifva, att, på sätt af departementschefen uttalats, tillsyningsmannen skall, så länge han såsom boställe åtnjuter de till inköp föreslagna byggnaderna, vidkännas afdrag af 100 kronor å det till honom utgående arfvode.

Riksdagen har alltså

dels för inköp för statsverkets räkning af stärbhuset efter förre tillsyningsmannen vid Borgholms slottsruin, J. A. Jonsson, tillhöriga, å den till kungsladugården Borgholm hörande lägenheten Slottsstugan uppförda byggnader, att användas till *boställe för tillsyningsmannen vid nämnda slottsruin*, på extra stat för år 1909 anvisat ett belopp af 3,000 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att redan under innevarande år disponera beloppet,

dels ock beslutat, att tillsyningsmannen skall, så länge han åtnjuter de ifrågavarande byggnaderna såsom boställe, vidkännas afdrag af 100 kronor å det till honom utgående arfvode.

Uppförande af ny boställslägenhet för tillsyningsmannen öfver Vasamonumentet vid Utmeland i Dalarne.

20:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att till uppförande i hufvudsaklig öfverensstämmelse med inom öfverintendentsämbetet upprättade förslag af ny boställsbyggnad jämte uthus för tillsyningsmannen öfver Vasamonumentet i Utmeland på extra stat för år 1909 anvisa såsom förslagsanslag ett belopp af högst 8,500 kronor.

Af utredningen i ärendet finner Riksdagen framgå, att det vid Vasamonumentet i Utmeland belägna, för tillsyningsmannen vid monumentet afsedda boställshuset för närvarande befinner sig i så bristfälligt skick, att det icke lämpligen bör åter iståndsättas, samt att därför och då det är af vikt för monumentets vård, att tillsyningsmannen, som af ålder åtnjutit förmånen af fri bostad i berörda hus, ständigt befinner sig i monumentets närhet, ett nytt boställshus bör uppföras å monumentets tomt.

Riksdagen, som tagit del af de inom öfverintendentsämbetet uppgjorda ritningarna till det föreslagna nya boställshuset, har funnit desamma såväl i afseende å husets yttre, af dess grannskap med monumentet betingade arkitektur som ock med hänsyn till dess inredning tillfredsställa de anspåk, som rimligen kunna därå ställas. Ej heller mot den för byggnaden med därtill börande uthus gjorda kostnadsberäkningen har Riksdagen något att erinra. Dock har Riksdagen velat uttala sin förväntan att, såsom äfven af departementschefen framhållits, den invid det nuvarande boställshuset belägna, tillsyningsmannen enskildt tillhöriga uthusbyggnad varder utan kostnad för statsverket bortskaffad och marken där den stått, planerad, samt att vid det nya husets uppförande erforderligt timmer i lämplig utsträckning tages från den monumentet tillhörande skogsmarken äfvensom, om möjligt, från den nuvarande boställsbyggnaden.

Under uttalande häraf får Riksdagen anmäla, att Riksdagen till *uppförande i hufvudsaklig öfverensstämmelse med inom öfverintendentsämbetet upprättade förslag af ny boställsbyggnad jämte uthus för tillsyningsmannen öfver Vasamonumentet i Utmeland* på extra stat för år 1909 anvisat såsom förslagsanslag ett belopp af högst 8,500 kronor.

Förstärkning af de till amanuenser och andra extra biträden m. m. å kommerskollegii stat anvisade medel.

21:o) Under åberopande af hvad Riksdagen under punkt 6:o här-
ofvan i ämnet anført, får Riksdagen anmäla, att Riksdagen till *förstärk-*
ning under år 1908 af de till amanuenser och andra extra biträden, gruf-
kartekontoret, vikariatsersättningar, renskrifning m. m. å kommerskollegii
stat anslagna medel på extra stat för år 1909 beviljat ett anslag å 7,390
kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att redan under innevarande
år disponera beloppet.

Handläggning hos kommerskollegium af ärenden rörande svenska fartygs registrering.

22:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att till bestridande
af kostnader för handläggning hos kommerskollegium af ärenden rörande
svenska fartygs registrering m. m. på extra stat för år 1909 anvisa
ett belopp af 11,100 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att däraf
redan under innevarande år disponera ett belopp af 1,400 kronor.

Af den i ärendet förebragta utredningen finner Riksdagen den
föreslagna höjningen af ifrågavarande anslag väl grundad och har förty,
med bifall till Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning, till be-
stridande af kostnader för *handläggning hos kommerskollegium af ärenden*
rörande svenska fartygs registrering m. m. på extra stat för år 1909
anvisat ett belopp af 11,100 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t
att däraf redan under innevarande år disponera ett belopp af 1,400 kronor.

Arfvode till ett sjötekniskt biträde hos kommerskollegium.

23:o) Med anledning af Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda fram-
ställning har Riksdagen i likhet med hvad för innevarande år ägt rum,
till beredande af *arfvode åt ett sjötekniskt biträde hos kommerskollegium*
på extra stat för år 1909 anvisat ett belopp af 3,000 kronor.

Förstärkning af arbetskrafterna å kommerskollegii afdelning för näringsstatistik.

24:o) På grund af Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning, har Riksdagen vidare, i likhet med hvad som för innevarande år ägt rum, till *förstärkning af arbetskrafterna å kommerskollegii afdelning för näringsstatistik* på extra stat för år 1909 anvisat ett belopp af 19,760 kronor.

Arbetsstatistiska undersökningar i kommerskollegium.

25:o) Med åberopande af hvad under punkt 5:o) här ofvan anförts, får Riksdagen anmäla, att Riksdagen på extra stat för år 1909 anvisat för *arbetsstatistiska undersökningar* under nästkommande år ett belopp af 38,900 kronor och till *förstärkning af de för arbetsstatistiska undersökningar* under innevarande år beviljade medel ytterligare ett belopp af 4,000 kronor.

Arfvode till en vaktmästare hos kommerskollegium.

26:o) I anledning af Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning, har Riksdagen i likhet med hvad för åren 1905—1908 ägt rum, till beredande af *arfvode åt en vaktmästare hos kommerskollegium* på extra stat för år 1909 anvisat ett belopp af 800 kronor.

Befrämjande i allmänhet af slöjderna.

27:o) Med anledning af Eders Kungl. Maj:ts i ämnet gjorda framställning, och i öfverensstämmelse med hvad under en följd af år ägt rum, har Riksdagen på extra stat för år 1909 anvisat
dels såsom bidrag till upprätthållande af *väfskolan i Borås* — med villkor att från Älfsborgs läns landsting eller eljest tillskjutes ett belopp, motsvarande minst hälften af statsanslaget — 3,800 kronor;
dels ock såsom bidrag till aflönande af en andre lärare vid samma skola 1,000 kronor, under villkor att enahanda belopp varder för ändamålet från nämnda läns landsting eller eljest tillskjutet.

28:o) På grund af Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning har Riksdagen, i likhet med hvad för innevarande år ägt rum, till *föreningen för svensk hemslöjd* såsom bidrag till uppehållande af dess verksamhet under år 1909 på extra stat för samma år anvisat ett belopp af 15,000 kronor.

Befrämjande i allmänhet af handel och sjöfart.

29:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att för år 1909 på extra stat anvisa ett anslag af 38,000 kronor, att af Eders Kungl. Maj:t användas till understöd åt Göteborgs handelsinstitut och grosshandels-societetens i Stockholm handelsskola, Frans Schartaus praktiska handelsinstitut, samt Malmö högre handelsinstitut, under förutsättning, hvad Göteborgs handelsinstitut beträffar, att Göteborgs stadsfullmäktige, hvad Frans Schartaus handelsinstitut angår, att grosshandelssocieteten i Stockholm och, vidkommande Malmö högre handelsinstitut, att Malmö stadsfullmäktige fortfarande till instituten lämna årligt understöd till minst samma belopp som hittills, samt på de villkor i öfrigt, som Eders Kungl. Maj:t kan finna skäligt bestämma.

Till understöd åt de två förstnämnda handelsinstituten har Riksdagen alltsedan år 1894 på extra stat beviljat anslag, som för hvar och ett af åren 1907 och 1908 utgått med 35,000 kronor. Jämväl för år 1909 synes anslag till nämnda belopp böra utgå till dessa institut.

Beträffande Malmö högre handelsinstitut finner Riksdagen af den därom förebragta utredningen framgå, att äfven denna handelsundervisningsanstalt är förtjänt af något understöd från statens sida; och har Riksdagen intet att erinra mot det i sådant afseende äskade beloppet, 3,000 kronor.

Riksdagen får alltså anmäla, att Riksdagen för år 1909 på extra stat anvisat ett anslag af 38,000 kronor, att af Eders Kungl. Maj:t användas till *understöd åt Göteborgs handelsinstitut och grosshandelssocietetens i Stockholm handelsskola, Frans Schartaus praktiska handelsinstitut, samt Malmö högre handelsinstitut*, under förutsättning, hvad Göteborgs handelsinstitut beträffar, att Göteborgs stadsfullmäktige, hvad Frans Schartaus handelsinstitut angår, att grosshandelssocieteten i Stockholm och, vidkommande Malmö högre handelsinstitut, att Malmö stadsfullmäktige fortfarande till instituten lämna årligt understöd till minst samma belopp som hittills, samt på de villkor i öfrigt, som Eders Kungl. Maj:t kan finna skäligt bestämma.

30:o) Med anledning af Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning har Riksdagen, i likhet med hvad för åren 1906—1908 ägt rum, för år 1909 på extra stat anvisat ett anslag af 20,000 kronor, att af Eders Kungl. Maj:t användas till *befrämjande af afsättning i främmande länder af alster af svensk industri och svenska näringar.*

31:o) I en den 20 mars 1908 aflåten proposition, n:o 114, har Eders Kungl. Maj:t under åberopande af bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver finansärenden för samma dag föreslagit Riksdagen att under riksstatsens sjunde hufvudtitel på extra stat för år 1909 anvisa

dels, såsom reservationsanslag, ett belopp af 20,000 kronor för att utdelas såsom understöd med benämning exportstipendier till personer, som, utan officiell ställning, företrädesvis i Ryssland, på Balkanhalfön eller i länder utom Europa verka för afsättning af svenska exportartiklar,

dels ock ett belopp af likaledes 20,000 kronor till handelsstudiestipendier, att tjäna såsom understöd för förvärfvande utomlands af praktiska insikter i handelsyrket.

Riksdagen, som i likhet med departementschefen och på af honom anförda skäl anser, att genom den af Eders Kungl. Maj:t nu föreslagna anordningen af stipendier för befrämjande af vår export samt handelsutbildningen inom landet väsentliga fördelar framför det nu i sådant afseende tillämpade systemet böra kunna vinnas, och som icke haft något att erinra mot de äskade anslagens belopp, har förty på extra stat för år 1909 anvisat

dels såsom reservationsanslag ett belopp af 20,000 kronor för att utdelas såsom understöd under benämning af *exportstipendier* till personer, som, utan officiell ställning, företrädesvis i Ryssland, på Balkanhalfön eller i länder utom Europa verka för afsättning af svenska exportartiklar; samt

dels ett belopp af likaledes 20,000 kronor till *handelsstipendier*, att tjäna såsom understöd för förvärfvande utomlands af praktiska insikter i handelsyrket.

32:o) På grund af Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning har Riksdagen i likhet med hvad för innevarande år ägt rum, under villkor att *Sveriges allmänna exportförening* fortfarande bedrifver sin verksamhet i hufvudsakligen samma form som hittills, samt att föreningens räkenskaper skola för granskning öfverlämnas till Riksdagens revisorer, såsom bidrag till föreningens verksamhet under innevarande år å extra stat för år 1909 anvisat ett belopp af 15,000 kronor,

med rätt för Eders Kungl. Maj:t att redan under innevarande år disponera detsamma.

33:o) Sedan Riksdagen såsom understöd till rederiaktiebolaget Nordstjernen för uppehållande under åren 1906—1910 af regelbunden ångfartygsförbindelse mellan Sverige och La Plata-länderna år 1906 beviljat ett anslag af 510,000 kronor samt däraf på extra stat anvisat för år 1907 ett belopp af 240,000 kronor med rätt för Eders Kungl. Maj:t att däraf redan under år 1906 för ändamålet disponera 120,000 kronor och för år 1908 ett belopp af 90,000 kronor, har Eders Kungl. Maj:t nu föreslagit Riksdagen att under de villkor, som innefattas i ett den 31 december 1906 emellan Eders Kungl. Maj:t och kronan, å ena, samt rederiaktiebolaget Nordstjernen, å andra sidan, afslutadt kontrakt med vissa i statsrådsprotokollet öfver finansärenden den 13 januari 1908 angifna ändringar och tillägg, dels af omförmälda anslag å extra stat för år 1909 anvisa ett belopp af 90,000 kronor, dels ock såsom tilläggsunderstöd till nämnda bolag för uppehållande under åren 1908—1910 af berörda ångfartygsförbindelse bevilja ett anslag af 145,000 kronor samt däraf å extra stat för år 1909 anvisa ett belopp af 120,000 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att af sistnämnda belopp redan under innevarande år för ändamålet disponera 60,000 kronor.

Efter det rederiaktiebolaget Nordstjernen år 1904 hos Eders Kungl. Maj:t för uppehållande af regelbunden ångfartygsförbindelse mellan Sverige och La Plata-länderna anhållit om understöd af statsmedel till belopp af 950,000 kronor, fördeladt på åren 1905—1909 eller 1905—1910, hvilken anhållan förordades af kommerskollegium, beviljade Eders Kungl. Maj:t bolaget för nämnda ändamål för år 1905 understöd från handels- och sjöfartsfonden till belopp af 80,000 kronor samt föreslog 1906 års Riksdag att för bolagets understödjande bevilja ett anslag af 775,000 kronor, hvaraf beräknades för hvartera af åren 1906 och 1907 180,000 kronor, för hvartera af åren 1908 och 1909 150,000 kronor och för år 1910 115,000 kronor.

Med anledning af Eders Kungl. Maj:ts förenämnda framställning, på grund hvaraf Riksdagen visserligen beviljade bolaget understöd men endast till belopp af 510,000 kronor, anförde Riksdagen i skrifvelse den 24 maj 1906 angående regleringen af utgifterna under riksstatens sjunde hufvudtitel, bland annat, att Riksdagen i likhet med departementschefen ansåge det vara en viktig förutsättning för en omfattande svensk export till transoceanska länder, att den gjorde sig oberoende

af de utländska mellanhänderna; och då för sådant ändamål erfordrades direkta kommunikationsförbindelser, men sådana, åtminstone i början och innan de hunnit blifva upparbetade, måste för de företag, genom hvilka de åvägabragts, medföra förluster, funne Riksdagen nödig hänsyn till främjandet af landets handel och industri kräfva, att dessa företag bereddades understöd af statsmedel. Det vore utan tvifvel af stor vikt, att den export af svenska produkter till La Plata-staterna, som genom den af rederiaktiebolaget Nordstjernan igångsatta kommunikationsförbindelsen möjliggjorts, fortfarande vidmakthölles och än vidare utvecklades. Då emellertid denna förbindelse icke kunnat uppehållas utan betydliga förluster för bolaget, hade Riksdagen ansett, att understöd af allmänna medel borde beredas bolaget, på det att det samma måtte kunna fullfölja sin verksamhet, som, om än till en början förlustbringande, dock borde kunna, sedan det uti ifrågavarande länder redan vunna marknadsfältet blifvit vidgadt, visa sig lönande. I likhet med Eders Kungl. Maj:t ansåge Riksdagen, att statsunderstödet borde utgå under fem år, men hade Riksdagen däremot funnit de af Eders Kungl. Maj:t föreslagna beloppen alltför höga. Riksdagen hölle nämligen före, att subventionen, som syntes böra utgå med visst belopp för hvarje resa fram och åter och, på sätt Eders Kungl. Maj:t föreslagit, minskas för de tre sista åren af femårsperioden, lämpligen kunde bestämmas till 20,000 kronor för resa under åren 1906 och 1907 samt till 15,000 kronor för resa under åren 1908, 1909 och 1910, eller, efter beräkning af sex resor om året fram och åter, under hvar och ett af de två första åren 120,000 kronor och under hvar och ett af de tre senare 90,000 kronor, tillsammans 510,000 kronor.

Angående de närmare villkoren för åtnjutandet af det af Riksdagen beviljade understödet upprättades i enlighet med af Riksdagen pröfvade grunder kontrakt mellan Eders Kungl. Maj:t och kronan, å ena, samt bolaget, å andra sidan, därvid bestämdes, bland annat, *dels* att den sista hamn, hvari varor för befraktning intoges vid resa till La Plata-länderna, skulle vara svensk *och dels*, med anledning af bolagets farhåga att utan större understöd än det beviljade icke kunna uppehålla linjen, att för sådant fall, och om tilläggsunderstöd ej skulle beviljas, bolaget ej vore skyldigt att fortsätta med linjens uppehållande längre tid än till och med det år, hvarunder senast före juni månads slut kontraktet blifvit uppsagdt.

Bolaget har nu uppehållit La Plata-linjen under åren 1905, 1906 och 1907. Därvid har bolaget, trots statsunderstödet, åsamkats förlust, som för de två första åren enligt linjens räkenskaper uppgår till något

öfver respektive 150,000 och 148,000 kronor samt för år 1907, för hvilket år räkenskaperna ej ännu äro afslutade, kan beräknas öfverstiga 125,000 kronor. Bolaget är därför betänkt på att jämlikt sistberörda i kontraktet intagna bestämmelse uppsäga kontraktet.

Orsakerna till det ogynnsamma resultatet af linjens drift anser bolaget hufvudsakligen vara *dels* kontraktsbestämmelsen om den sista lastningshamnens under utresan egenskap af svensk *och dels* den omständigheten, att bolaget på grund af kontraktet är förhindradt att låta sina ångare på utresan medtaga last till hamn i Brasilien.

Emellertid har bolaget förklarat sig villigt att, om det nu äskade tilläggsunderstödet beviljas samt bolaget befrias från berörda villkor i afseende å den sista lastningshamnen samt berättigas att låta sina ångare på resa till La Plata-länderna anlöpa hamn i Brasilien, fortfarande uppehålla linjen under hela den i kontraktet bestämda tiden samt att förty låta bestämmelsen om bolagets uppsägningsrätt utgå ur kontraktet. Därjämte har bolaget, som anser, att en ökning af linjens tonnage skulle medföra gynnsammare resultat såväl för linjen som för den svenska exporten på La Plata-länderna, förklarat sig ämna, därest bolaget kommer att fortfarande uppehålla linjen, söka därå insätta flere ångfartyg än som hittills därå af bolaget engagerats.

Förslag till ändring af kontraktet i den af bolaget angifna riktning har ock framlagts och af departementschefen förordats.

Af den i ärendet förebragta utredningen finner Riksdagen framgå, att La Plata-linjen, såsom ock förväntades vid beviljandet af statsunderstöd för densamma, väsentligt bidragit till höjande af den svenska exporten på Argentina och angränsande länder. Då nu finnes skäl befara, att denna för landet synnerligen lofvande export genom linjens upphörande skulle lida svårt afbräck, samt de ekonomiska uppoffringar, som för linjens uppehållande måste göras, icke i så hög grad, som hittills varit fallet, böra drabba enskilda, anser Riksdagen sig böra bevilja förhöjdt statsunderstöd för ifrågavarande linje; och har Riksdagen icke något att erinra mot det belopp, som i sådant afseende äskats.

De af Eders Kungl. Maj:t föreslagna ändringarna i villkoren för statsunderstödet åtnjutande hafva icke heller, med hänsyn till hvad därom i statsrådsprotokollet anförts, gifvit Riksdagen anledning till annan erinran, än att i det föreslagna kontraktet böra införas bestämmelser därom, att frakten från utländsk lastningshamn icke får sättas lägre än från svensk hamn för varor af samma slag.

Riksdagen får alltså anmäla, att Riksdagen, under de villkor, som innefattas i det den 31 december 1906 emellan Eders Kungl. Maj:t och kronan, å ena, samt rederiaktiebolaget Nordstjernan, å andra sidan, afslutade kontrakt med af departementschefen enligt statsrådsprotokollet öfver finansärenden den 13 januari 1908 däri förordade ändringar och tillägg,

dels af det utaf Riksdagen såsom *understöd till rederiaktiebolaget Nordstjernan* för uppehållande under åren 1906—1910 af regelbunden ångfartygsförbindelse mellan Sverige och La Plata-länderna redan beviljade anslag å 510,000 kronor å extra stat för år 1909 anvisat ett belopp af 90,000 kronor, samt

dels ock såsom *tilläggsunderstöd till nämnda bolag* för uppehållande under åren 1908—1910 af berörda ångfartygsförbindelse beviljat ett anslag af 145,000 kronor samt däraf å extra stat för år 1909 anvisat ett belopp af 120,000 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att af sistnämnda belopp redan under innevarande år för ändamålet disponera 60,000 kronor.

34:o) Sedan 1907 års Riksdag *dels* såsom understöd åt aktiebolaget svenska ostasiatiska kompaniet för uppehållande gemensamt med det danska »östasiatiska kompagni» af regelbunden ångbåtsförbindelse mellan Sverige och Danmark, å ena, samt Ostasien, å andra sidan, beviljat såsom förslagsanslag ett belopp af högst 1,850,000 kronor, att, på de villkor Eders Kungl. Maj:t i hufvudsaklig öfverensstämmelse med uti statsrådsprotokollet öfver finansärenden den 7 maj 1907 angifna grunder kunde finna skäligt föreskrifva, för en tid af fem år, räknadt från den dag, någon bolaget tillhörig ångare först afginge från Sverige till Ostasien, till bolaget utbetalas med belopp, motsvarande de af bolaget för dess fartyg erlagda afgifter i Suezkanalen, dock ej öfverstigande för år räknadt 370,000 kronor; *dels ock* till beredande af sådant understöd åt bolaget för åren 1907 och 1908 af nämnda anslag å extra stat för år 1908 anvisat ett belopp af högst 470,000 kronor, samt kontrakt angående understödets åtnjutande i öfverensstämmelse med omförmälda grunder numera mellan Eders Kungl. Maj:t och kronan, å ena, samt bolaget, å andra sidan, upprättats, har Riksdagen med anledning af Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning under de villkor, som innefattas i det i statsrådsprotokollet öfver finansärenden den 13 januari 1908 omförmälda emellan Eders Kungl. Maj:t och kronan, å ena, samt *aktiebolaget svenska ostasiatiska kompaniet*, å andra sidan, afslutade kontrakt, af det utaf Riksdagen under dylik förutsätt-

ning såsom *understöd till nämnda bolag* för uppehållande gemensamt med det danska »östasiatiska kompani» under en tid af fem år af regelbunden ångbåtsförbindelse mellan Sverige och Danmark, å ena, samt Ostasien, å andra sidan, beviljade förslagsanslag å högst 1,850,000 kronor för gäldande af de utaf det svenska bolaget för dess fartyg erlagda afgifter i Suezkanalen å extra stat för år 1909 anvisat ett belopp af högst 370,000 kronor.

Befrämjande i allmänhet af bergsbruket.

35:o) På grund af Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning har Riksdagen, i likhet med hvad för åren 1905—1908 ägt rum, å extra stat för år 1909 anvisat ett belopp af 23,000 kronor, att till bruks societetens fullmäktige i järnkontoret utbetalas såsom bidrag till *uppehållande af undervisningen vid bergsskolorna i Filipstad och Falun*, under villkor att skolorna under år 1909 fortsätta sin verksamhet i hufvudsaklig öfverensstämmelse med den i statsrådsprotokollet öfver finansärenden för den 12 januari 1904 angifna plan, hvarom Eders Kungl. Maj:t torde vilja genom inspektion af sakkunnig person sig förvissa.

Anordnande af fabriksinspektion.

36:o) Med anledning af Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning har Riksdagen för *anordnande af fabriksinspektion* på extra stat för år 1909 anvisat

dels till aflöning åt åtta yrkesinspektörer 40,000 kronor med 5,000 kronor till en hvar, för år räknadt,

dels till arfvode åt en assistent i kommerskollegium 3,000 kronor,

dels till bestridande af kostnaden för skrifbiträden och likartade utgifter äfvensom för hyra, uppvärmning, belysning och städning af expeditiionslokal 12,000 kronor,

dels ock till Eders Kungl. Maj:ts förfogande för godtgörelse åt tillfälligt förordnade inspektörer 2,000 kronor,
eller tillhopa 57,000 kronor.

Ersättning till sjömanshusen.

37:o) I anledning af Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning har Riksdagen, i likhet med hvad för åren 1900—1908 ägt rum,

å extra stat för år 1909 under benämning »ersättning till sjömanshusen» anvisat ett anslag af 30,000 kronor för beredande åt sjömanshusen af skälig ersättning för dem åliggande bestyr med värnpliktiges inskrifning och redovisning samt med utarbetande af sjöfartsstatistiska uppgifter, dock under villkor, att aflöningsarna till tjänstemännen vid sjömanshus, som erhåller sådan ersättning, icke må utan kommerskollegii medgifvande höjas.

Förstärkning af arbetskrafterna hos statistiska centralbyrån.

38:o) På grund af Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning har Riksdagen, i likhet med hvad för innevarande år ägt rum,

dels till arfvode åt en extra ordinarie tjänsteman i statistiska centralbyrån med enahanda aflöningsförmåner, som nu äro med befattning såsom aktuarie i ämbetsverket förenade, anvisat på extra stat för år 1909 ett anslag å 3,000 kronor,

dels ock till förstärkning af de till arfvoden åt tillfälliga biträden hos samma ämbetsverk samt till vikariatsersättningar därstädes å ordinarie stat anslagna medel på extra stat för år 1909 beviljat ett anslag å 18,000 kronor.

Brandförsäkring af operabyggnaden i Stockholm.

39:o) På grund af Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning har Riksdagen i likhet med hvad för hvart af åren 1900—1908 ägt rum, till bestridande af kostnaden för gäldande af *årspremie för brandförsäkring af operabyggnaden i Stockholm*, anvisat ett extra anslag för år 1909 af 18,314 kronor.

Utredning angående upprättande af en hypoteksbank för rikets städer.

40:o) På sätt i särskild skrifvelse anmäles, har Riksdagen, i anledning af en inom Riksdagen väckt motion, för *verkställande af utredning angående upprättande af en hypoteksbank för rikets städer* på extra stat för år 1909 anvisat ett anslag af 5,000 kronor.

Extra lönetillägg för vissa tjänstemän och betjante.

41:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att till beredande, i enlighet med de i statsrådsprotokollet öfver finansärenden den 13 januari 1908 angifna grunder, af extra lönetillägg för innevarande år åt en del tjänstemän och betjante i finansdepartementets afdelning af Eders Kungl. Maj:ts kansli samt till finansdepartementet hörande ämbetsverk och kårer å extra stat för år 1909 anvisa såsom förslagsanslag ett belopp af 119,000 kronor.

På sätt i särskild skrifvelse anmäles, har Riksdagen, i anledning af Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning, till beredande af *extra lönetillägg för innevarande år* åt en del tjänstemän och betjante i finansdepartementets afdelning af Eders Kungl. Maj:ts kansli samt till finansdepartementet hörande ämbetsverk och kårer, å extra stat för år 1909 anvisat såsom förslagsanslag ett belopp af 119,000 kronor att utbetalas med iakttagande, att för beräknande af extra lönetillägg skola gälla de i nämnda skrifvelse angifna grunder.

Mellanfolkliga arbetsamtet i Basel.

42:o) På grund af Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning, har Riksdagen, i likhet med hvad för innevarande år ägt rum, såsom bidrag till *det mellanfolkliga arbetsamtet i Basel* på extra stat för år 1909 anvisat ett belopp af 750 kronor.

Stockholm den 1 juni 1908.

Med undersåtlig vörndad.

Bil.

Ordinarie anslagen under

Finans-

Departementschefen
Departementets afdelning af Kungl. Maj:ts kansli
Kammarkollegium.....
Statskontoret
Stämpelomkostnader, <i>förslagsanslag</i>
Kostnader för allmänna bevillningens uttaxering, <i>förslagsanslag</i>
Mynt- och kontrollverken
Omkostnader för kontrollverket, <i>förslagsanslag</i>
Kammarrätten
Öfverintendentsämbetet
Tullverket, <i>förslagsanslag</i> att af tullmedlen direkt utgå
Ersättning till städerna för mistad tolag, <i>förslagsanslag</i>
Kommerskollegium
Bergsstaten
Statistiska centralbyrån:	
Aflöningsmedel för statistiska centralbyrån
<i>Reservationsanslag:</i>	
Till bibliotekets underhållande
» arfvoden åt tillfälliga biträden samt till vikariatsersättningar
» officiella statistiska trycket
» en statistisk tidskrift
» utarbetande af en aflönings- och pensionsstatistik

Litt. A.

riksstatens Sjunde hufvudtitel.

	Anvisning i kontant.		Indelning och därmed jämför- lig anvisning på förslag.		Summs.	
	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.
departementet.						
.....	17,000	—	—	—	17,000	—
.....	70,300	—	—	—	70,300	—
.....	122,100	—	—	—	122,100	—
.....	144,700	—	—	—	144,700	—
.....	280,000	—	—	—	280,000	—
.....	270,000	—	—	—	270,000	—
.....	20,300	—	—	—	20,300	—
.....	15,000	—	—	—	15,000	—
.....	256,500	—	—	—	256,500	—
.....	45,100	—	—	—	45,100	—
.....	4,372,700	—	—	—	4,372,700	—
.....	2,900,000	—	—	—	2,900,000	—
.....	94,400	—	—	—	94,400	—
.....	33,000	—	—	—	33,000	—
.....	28,400: —					
.....	1,500: —					
.....	20,000: —					
.....	17,300: —					
.....	1,400: —					
.....	1,000: —					
.....	41,200: —					
	69,600	—	—	—	69,600	—
Transport	8,710,700	—	—	—	8,710,700	—

Befrämjande i allmänhet af slöjderna	
Befrämjande i allmänhet af handel och sjöfart	
Befrämjande i allmänhet af bergsbruket	
Lyshållning m. fl. utgifter för kronans publika hus i Stockholm, <i>förslagsanslag</i>	
Byggnader och reparationer, <i>reservationsanslag</i>	
Städers friheter, <i>förslagsanslag</i>	
Observations- och uppbördsprocenter m. m., <i>förslagsanslag</i>	
Kontroll å tillverkningsavgifter, <i>förslagsanslag</i>	
Till bestridande af kostnader för finansdepartementets bankbyrå, <i>förslagsanslag</i> , högst	
Restitutioner, <i>förslagsanslag</i>	
Ålderstillägg, <i>förslagsanslag</i>	
Rese- och traktamentspenningar, <i>förslagsanslag</i>	
Skrifmaterialier och expenser, ved m. m., <i>förslagsanslag</i>	
Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>	
Kungl. operan	

	Anvisning i kontant.		Indelning och därmed jämförlig anvisning på förslag.		Summa.	
			Friheter.			
	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.
Transport	8,710,700	—	—	—	8,710,700	—
	78,500	—	—	—	78,500	—
	11,500	—	—	—	11,500	—
	8,700	—	—	—	8,700	—
	50,000	—	—	—	50,000	—
	250,000	—	—	—	250,000	—
	44,670	—	30	—	44,700	—
	10,000	—	—	—	10,000	—
	1,100,000	—	—	—	1,100,000	—
	6,000	—	—	—	6,000	—
	135,000	—	—	—	135,000	—
	55,000	—	—	—	55,000	—
	50,000	—	—	—	50,000	—
	80,043	—	—	—	80,043	—
	32,000	—	—	—	32,000	—
	60,000	—	—	—	60,000	—
Summa	10,682,113	—	30	—	10,682,143	—

Bil. Litt. B.

Extra ordinarie anslagen under riksstatens
Sjunde hufvudtitel.

	Kronor.	ö.
Finansdepartementet.		
<i>Statskontoret:</i>		
Till ersättning för af statskontoret gjorda förskott ...	198,258: —	
» förstärkning af arbetskrafterna inom statskontoret	7,000: —	205,258 —
<i>Tullverket:</i>		
Till uppehållande på förordnande under år 1909 af en notarietjänst å generaltullstyrelsens kanslibyrå äfvensom af två revisorstjänster och en aktuarietjänst å styrelsens revisionsbyrå ...	12,000: —	
» förstärkning af arbetskrafterna i generaltullstyrelsens kameralbyrå	2,000: —	
» bestridande af kostnader för generaltullstyrelsens tullbehandlings- och upplysningsbyrå, att af tullmedlen direkt utgå	24,500: —	38,500 —
<i>Öfverintendentsämbetet:</i>		
Till underhåll och reparationer af publika byggnader	50,000: —	
» uppförande af ett nytt landsstatshus i Härnösand	100,000: —	
» uppförande af ny bostad åt landshöfdingen i Blekinge län	151,200: —	
» anordnande af värmeledning i länsresidenset och landsstatshuset i Malmö	19,185: —	
» utförande af underhållsarbeten vid Borgholms slottsruin	5,000: —	
» uppförande af ny boställslägenhet för tillsyningsmannen öfver Vasamonumentet vid Utmeland i Dalarne, <i>förslagsanslag</i> , högst	8,500: —	
» inköp af byggnader till boställe för tillsyningsmannen vid Borgholms slottsruin	3,000: —	336,885 —
	Transport	580,643 —

	Kronor.	ö.
Transport	580,643	—
<i>Kommerskollegium:</i>		
Till förstärkning under år 1908 af de till amanuenser och andra extra biträden, grufkartekontoret, vikariatsersättningar, renskrifning m. m. anslagna medel	7,390: —	
» bestridande af kostnader för handläggning hos kommerskollegium af ärenden rörande svenska fartygs registrering	11,100: —	
» beredande af arvode åt ett sjötekniskt biträde hos kommerskollegium	3,000: —	
» förstärkning af arbetskrafterna å kommerskollegii afdelning för näringsstatistik	19,760: —	
» arbetsstatistiska undersökningar	38,900: —	
» förstärkning af de för sådana undersökningar för år 1908 beviljade medel	4,000: —	
» arvode åt en vaktmästare hos kommerskollegium	800: —	
		84,950
<i>Befrämjande i allmänhet af slöjderna:</i>		
Bidrag till upprätthållande af väfskolan i Borås och till aflönande af en andre lärare vid samma skola	4,800: —	
» till uppehållande af föreningens för svensk hemslöjd verksamhet under år 1909	15,000: —	
		19,800
<i>Befrämjande i allmänhet af handel och sjöfart:</i>		
Till understöd åt Göteborgs handelsinstitut och grosshandelsassocieringens i Stockholm handelsskola, Frans Schartaus praktiska handelsinstitut samt Malmö högre handelsinstitut	38,000: —	
» befrämjande af afsättning i främmande länder af alster af svensk industri och svenska näringar	20,000: —	
» exportstipendier, <i>reservationsanslag</i>	20,000: —	
» handelsstudiestipendier	20,000: —	
Bidrag till Sveriges allmänna exportförenings verksamhet under år 1908	15,000: —	
Till understöd till rederiaktiebolaget Nordstjärnan för uppehållande under åren 1906—1910 af regelbunden ångfartygsförbindelse mellan Sverige och La-Plataländerna	90,000: —	
		685,393
Transport	203,000: —	
		9

	Kronor.	ö.
Transport 203,000: —	685,393	—
Såsom tilläggsunderstöd till nämnda bolag för uppehållande under åren 1908—1910 af berörda ångfartygsförbindelse	120,000:	—
Till understöd till aktiebolaget svenska ostasiatiska kompaniet för uppehållande af regelbunden ångbåtsförbindelse mellan Sverige och Ostasien, högst ...	370,000: —	693,000 —
<i>Befrämjande i allmänhet af bergsbruket:</i>		
Till bergsskolorna i Filipstad och Falun	23,000	—
<i>Fabriksinspektionen:</i>		
Till anordnande af fabriksinspektion	57,000	—
<i>Sjömanshusen:</i>		
Till ersättning åt sjömanshusen	30,000	—
<i>Statistiska centralbyrån:</i>		
Till arfvode åt en extra ordinarie tjänsteman i statistiska centralbyrån	3,000: —	
» förstärkning af de till arfvoden åt tillfälliga biträden därstädes m. m. anslagna medel	18,000: —	21,000 —
<i>Diverse anslag:</i>		
Till brandförsäkring af operabyggnaden i Stockholm ...	18,314: —	
» beredande af extra lönetillägg för år 1908 åt en del tjänstemän och betjante i finansdepartementet samt därtill hörande ämbetsverk och kårer, <i>förlagsanslag</i>	119,000: —	
» verkställande af utredning rörande inrättandet af en hypoteksbank för rikets städer	5,000: —	
Bidrag till det mellanfolkliga arbetsamtet i Basel	750: —	143,064 —
	Summa	1,652,457 —